

BERGRIVIER MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE REKLAME EN ADVERTENSIETEKENS

Ooreenkomstig die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die munisipaliteit van Bergrivier hiermee soos volg:-

Inhoudsopgawe

1. Woordoms krywings
2. Beginsels en doelwitte

HOOFSTUK 1: INDIENING VAN AANSOEKE, TARIWE EN ALGEMENE FAKTORE BY OORWEGING VAN AANSOEKE, WYSIGINGS EN VOORWAARDES VIR GOEDKEURING, FAKTORE MET BETREKKING TOT SPESIFIEKE TEKENS, GEBIEDE VAN BEHEER EN KOMMERSIEEL GEBORGDE TEKENS

3. Indiening van aansoek
4. Tariwe en algemene faktore by oorweging van aansoek, wysigings en voorwaardes vir goedkeuring
5. Faktore met betrekking tot spesifieke tekens, gebiede van beheer en kommersieel geborgde tekens

HOOFSTUK 2: STANDAARDVOORWAARDES VIR GOEDKEURING, VEREISTES EN GOEDKEURING

6. Standaardvoorwaardes vir goedkeuring
7. Elektriese vereistes
8. Verligtingsvereistes
9. Verkeersveiligheidsvereistes
10. Regsvereistes
11. Goedkeuring

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Appèl
13. Tekens waarvoor die munisipaliteit se goedkeuring nie vereis word nie
14. Ontsiëring
15. Skade aan munisipale eiendom
16. Toegang en inspeksies
17. Strafbepalings
18. Vermoedens

19. Afdwinging en verwydering van tekens
20. Betekening van kennisgewings
21. Skakelforums in gemeenskappe
22. Landdroshof jurisdiksie
23. Vrystellings
24. Herroeping van verordeninge
25. Oorgangsbepalings
26. Teenstrydigheid met ander wetgewing
27. Kort titel en inwerkingtrede

BYLAES

Bylae 1: Gebiede van beheer

Bylae 2: Aanplakborde

Bylae 3: Liggingsgebonde vrystaande- en samegestelde tekens

Bylae 4: Advertensies wat op mure van geboue aangebring word (plat- en uitsteektekens)

Bylae 5: Kimtekens

Bylae 6: Daktekens

Bylae 7: Tekens op 'n veranda, balkon, sondak, steunkolomme, pilare en pale

Bylae 8: Tekens op grensmure, heinings of bouterreine

Bylae 9: Plakkate met koerantopskrifte

Bylae 10: Baniere, vlage en ballonne

Bylae 11: Plakkate

Bylae 12: Eiendomsagenttekens

Bylae 13: Los draagbare tekens

Bylae 14: Lugtekens

Bylae 15: Transitoreklame

Bylae 16: Tekens op munisipale grond of geboue

Bylae 17: Tekens deur of vir nie-winsgewende liggame

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken:

“aanplakbord” enige vrystaande skerm of bord wat groter as 4,5m in totale omvang is; wat ondersteun word deur of uit 'n struktuur bestaan wat gebruik word vir die aanplak, vertoon of wys van 'n teken.

“advertensie” enige verteenwoordiging van 'n woord, naam, letter, syfer of voorwerp of 'n afkorting van 'n woord of naam, of enige simbool; of enige lig wat nie uitsluitlik vir verligting of as 'n waarskuwing teen enige gevare bedoel is nie en **“reklame”** het 'n soortgelyke betekenis.

“banier” enige materiaal waarop 'n teken op so 'n wyse vertoon word dat dit in windstil toestande ten volle leesbaar is, vasgeheg aan een of meer toue, pale of vlagpale wat vertikaal, horisontaal of teen 'n hoek uitsteek, of aan geboue of spesiale

strukture bevestig is, maar sluit nie baniere in wat as deel van 'n optog gedra word nie. 'n Vlag wat nie op 'n goedgekeurde vlagpaal vertoon word nie, word vir die doeleindes van hierdie verordening, 'n banier geag te wees nie.

“bestaande teken” enige teken wat voorheen deur die munisipaliteit goedgekeur is.

“beweegbare teken” 'n teken wat nie permanent bevestig is nie en nie bedoel is om in een posisie bevestig te bly nie, maar sluit nie enige bewegende deel op 'n permanent bevestigde teken in nie.

“dakteken” 'n teken wat op die dak van 'n gebou aangebring is waar die boonste rand van enige punt van daardie teken nie die hoogte van die dakvlak waarop dit aangebring is, oorskry nie.

“derdeparty reklame” die reklame van goedere of dienste wat nie vervaardig, verkry, verkoop of afgelewer word vanaf die eiendom waarop die teken of teken wat daardie goedere of dienste adverteer, aangebring of geplaas is nie, en sluit reklame in wat nie liggingsgebonde is nie.

“diensstasie fasiliteit teken” 'n vrystaande teken by petrol vulstasies, rus- en diensplekke langs die pad en sluit diensstasie-piloon tekens in.

“dikte” met betrekking tot 'n uitsteekteken, die wydte van sodanige teken parallel gemeet met die vlak van die hoofmuur waarop sodanige teken aangebring is.

“doelgemaakte ontwerp” die ontwerp van enige teken met spesiale effekte soos spesialis karakteruitsnedes of figure of driedimensionele voorstellings of bewegende dele of 'n kombinasie daarvan, en wat uniek vir oprigting op 'n spesifieke plek ontwerp of gebou word.

“driedimensionele teken” 'n teken wat meer as 2 dimensies bevat, insluitende produk replikas.

“eiendomsagentskap” 'n persoon wat eiendomme bemark of verkoop met of sonder geboue wat daarop opgerig is en **“eiendomsagent”** het 'n ooreenstemmende betekenis.

“elektroniese teken” 'n teken met 'n elektronies beheerde, verligte oppervlak wat toelaat dat die hele teken of 'n gedeelte daarvan op verskillende maniere verander of verlig kan word.

“erfenisimpakbeoordeling” (EIB) 'n visuele beoordeling van die impak wat enige voorgestelde teken op die kulturele erfenis kan hê, hetsy gebou of erken by die plek waar die voorgestelde teken vertoon sal word.

“gebiede van beheer” daardie gebiede wat in Bylae 1 van die verordening uiteengesit word; en wat van tyd tot tyd verander of gewysig kan word, welke veranderinge en wysigings grafies uitgebeeld moet word by wyse van kaarte wat deur die munisipaliteit saamgestel sal word.

“geborgde teken” 'n teken waarvan die primêre doel nie die advertering van goedere of dienste is nie maar wat 'n grafika of inhoud vertoon wat gemeenskaps- of openbare bewustheid van 'n erkende openbare- of gemeenskaps doelwit bevorder.

“gemeenskaplike grensfasade” enige fasade van 'n gebou wat aangrensend aan die agterkant of sygrens van 'n erf gebou word en welke fasade blind is, naamlik dat dit geen argitektoniese kenmerke, insluitende vensters, het nie.

“geprojekteerde teken” enige teken wat deur ‘n laserprojektor, videoprojektor of ander apparaat geprojekteer word.

“gesinjaleerde verkeerskruising” ‘n kruising wat deur verkeerseine beheer word.

“goedkeuring” goedkeuring deur die munisipaliteit en **“goedgekeur”** het ‘n ooreenstemmende betekenis.

“grafika” sluit enige komponent in wat tot die visuele voorkoms of estetika van ‘n teken bydra, insluitende die agtergrond daarvan, maar is nie daartoe beperk nie.

“handelsreklame” enige woorde, letters, logo’s, syfers, simbole, prentjies wat met die naam van ‘n besigheid, bedryf, vennootskap of individu verband hou, of enige inligting, aanbeveling of waarskuwing ten opsigte van enige bepaalde goedere wat vervaardig of verkoop word, of enige bepaalde dienste wat gelewer of aangebied word, of enige gebeurtenis vir handel of vermaak, insluitende sportbyeenkomste.

“hoofopskrif plakkaat” ‘n tydelike plakkaat wat die inhoud van ‘n dagblad of weeklikse koerant adverteer.

“hoogte van ‘n teken” word bereken deur die vertikale afstand tussen die boonste en laagste gedeeltes van die reklame paneel te meet.

“intern verligte teken” ‘n teken of struktuur wat gebruik word om ‘n teken te vertoon wat van elektriese of ander krag voorsien is en ‘n kunsmatige ligbron het wat ten volle of gedeeltelik in die struktuur of teken ingesluit is en welke lig bedoel is om die teken of ‘n gedeelte daarvan te verlig.

“kimteken” ‘n teken waarvan die boonste rand van enige punt daarvan die hoogte van die dakvlak waarop dit aangebring is, oorskry.

“klas 2 paaie” paaie wat die primêre netwerk vir die stedelike gebiede as geheel verskaf en wat gekenmerk word deur hoë volumes, beperkte toegang en redelike hoë spoed;

“klas 3 paaie” paaie wat verkeer versprei tussen die primêre residensiële- industriële en sakegebiede van die dorp en wat die skakel vorm tussen die primêre netwerk (klas 2 paaie) en die paaie binne residensiële gebiede;

“kommersieel geborgde teken” ‘n teken wat goedere of dienste adverteer, maar waarvan die oprigting ‘n tweede doel dien, naamlik om een of ander erkende openbare of gemeenskapsdoelwit- of funksie te bevorder of daartoe by te dra.

“konsultant” ‘n paslik gekwalifiseerde onafhanklike persoon of maatskappy wat namens of as agent optree van ‘n aansoeker om goedkeuring van ‘n teken ingevolge hierdie verordening.

“liggingsgebonde reklame” enige teken wat op ‘n spesifieke erf, perseel of gebou vertoon word en kan ‘n teken op grond in munisipale besit insluit wat naby, of aangrensend aan, of binne 5 meter vanaf die voorgenoemde erf, perseel of gebou is, welke teken na ‘n aktiwiteit, produk, diens of attraksie verwys wat op of van daardie erf of daardie perseel verskaf of voorsien word;

“los draagbare teken” ‘n vrystaande liggingsgebonde kennisgewing of reklamestruktuur wat in ‘n padreserwe of openbare oop ruimte geplaas of opgerig word.

“lugteken” ‘n teken wat in die lug vertoon of uitgevoer word, insluitende maar nie

beperk nie tot ballonne en ballonskepe wat vanaf die munisipaliteit se regsgebied gesien kan word.

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Bergrivier gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ‘n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“nie-winsgewende liggaam” ‘n liggaam wat hoofsaaklik daargestel is om ‘n gemeenskapsdoelwit of voordeel sonder direkte of persoonlike finansiële wins te bevorder en kan opvoedkundige, sport-, mediese en munisipale departemente, liggame sowel as liefdadigheids- of gemeenskapsorganisasies insluit.

“nuwe teken” enige teken wat vir die eerste keer na die afkondiging van hierdie verordening vertoon word.

“omgewingsimpakbeoordeling” (OIB) ‘n beoordeling wat gedoen word om die moontlike impak (positief of negatief) van enige voorgestelde teken op die natuurlike omgewing te bepaal;

“ontwikkelingsbord” ‘n teken wat op ‘n perseel vertoon word waar boubedrywighede aan die gang is en met betrekking tot enige dienste verskaf, werk onderneem of goedere wat in verband met sodanige boubedrywighede voorsien word, of verband hou, maar sluit nie kontrakborde vir gebou- en siviele ingenieursprojekte soos vereis ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) in nie;

“openbare plek” enige openbare pad, openbare straat, deurgang, brug, duikweg, looppad, sypaadjie, voetpad, voetgang (of soortgelyke voetgangergedeelte van ‘n padreserwe), laan, plein, oopruimte, tuin, park of ingeslote plek wat by die munisipaliteit of ander staatsowerheid berus, of as sodanig op die Landmeter-Generaal se rekords aangedui word, of deur die publiek gebruik word of as sodanig ingevolge die toepaslike soneringskema gesoneer is.

“openbare fasade” enige fasade van ‘n gebou wat argitektoniese artikulasies het en wat sigbaar is vir die publiek.

“openbare pad” ‘n openbare pad soos omskryf in die Nasionale Padverkeerswet 1996 (Wet 93 van 1996).

“padreserwe” die gebied wat binne die statutêre breedte van ‘n pad geleë is, en sluit ryvlakke, skouers en sypaadjies in en die lugruimte bokant sodanige ryvlakke, skouers en sypaadjies en al die ander gebiede binne sodanige padreserwe;

“perimeter van ‘n kruising” die perimeter van die gebied wat ingesluit word by die verlenging van die padreserwelyne van twee of meer openbare paaie wat met enige hoek by mekaar aansluit, hetsy sodanige openbare pad die ander een kruis al dan nie.

“persoon” sluit in:

a) enige staatsinstelling;

b) enige maatskappy wat as sodanig ingevolge enige wet ingelyf of geregistreer is; en

c) enige liggaam van persone, hetsy ingelyf al dan nie, wat as ‘n enkelentiteit vir

watter doel ook al funksioneer.

“plakkaat” enige tydelike tekens wat aan die munisipaliteit se elektriese ligpale geheg kan word of op vaste strukture opgeplak word om byeenkomste of veldtogte te adverteer, insluitende verkiesings of referendums van beperkte duur, maar nie tekens wat markte, uitstallings of byeenkomste adverteer wat op ‘n gereelde grondslag gehou word nie;

“plat teken” ‘n teken wat aan ‘n muur van ‘n gebou bevestig of direk daarop gevef is, maar nie op of oor vensters of deure of argitektoniese artikulasies nie, en wat nêrens meer as 250mm voor die oppervlak van sodanige muur uitsteek nie.

“poortroete” ‘n prominente roete met ‘n ingang tot of uitgang van ‘n spesifieke gedeelte van die munisipaliteit se jurisdiksie, bestaande uit kunsmatige of natuurlike kenmerke wat ‘n sterk sin van aankoms of vertrek skep en in ooreenstemming met stadsbeplannings- of ontwikkelingsraamwerkplanne beleid is en wat geografies uitgebeeld kan word by wyse van kaarte of gelys deur die munisipaliteit;

“reklamestruktuur” enige fisiese struktuur wat ontwerp is om ‘n teken te vertoon.

“ryvlak” daardie gedeelte van ‘n pad, straat of deurgang wat verbeter of vir voertuig verkeer bedoel is soos omskryf in die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996).

“samegestelde teken ” ‘n enkel vrystaande reklamestruktuur vir die vertoning van meer as een teken.

“sekuriteitteken” ‘n teken vir buurtwag- en soortgelyke skemas, en ‘n teken wat die naam, logo, adres en telefoonnommer van ‘n sekuriteitsmaatskappy bevat wat gekontrakteer is, of ‘n sekuriteitstelsel wat geïnstalleer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm.

“sone” ‘n grondgebruiksone soos uiteengesit in die toepaslike soneringskema of skemaregulasies soos gewysig van tyd tot tyd en wat van toepassing is op enige erf waarop ‘n teken vertoon word of waarskynlik vertoon sal word en **“sonering”** het ‘n ooreenstemmende betekenis.

“staatsinstelling”

- (a) enige staatsdepartement of administrasie in die nasionale, provinsiale of plaaslike sfeer van regering;
- (b) enige ander funksionaris of instelling -
 - (i) wat ingevolge die Grondwet of ‘n provinsiale grondwet ‘n bevoegdheid uitoefen of ‘n funksie verrig; of
 - (ii) ingevolge enige ander wetgewing ‘n openbare bevoegdheid uitoefen of ‘n openbare funksie verrig.

“stadsgrensllyn” ‘n vooraf bepaalde punt-tot-punt grensllyn soos deur die munisipaliteit bepaal, met die doel om stedelike ontwikkeling te beperk.

“straatnaam tekens” tekens wat op ‘n paal gemonteer en dubbelsydig is, intern verlig of onverligte tekens wat in kombinasie met name van strate vertoon word, en nie 1m² oorskry nie;

“straat uitrusting” openbare fasiliteite en strukture wat nie hoofsaaklik vir reklame bedoel is nie en sluit in, maar is nie daartoe beperk nie, sitbanke, planthouers, blikke,

blikke wat aan 'n paal gemonteer is, busskuilings, sypaadjiehorlosies, drinkspuite, Telkom-kaste, verkeersbeheerders, elektrisiteitskaste, posbusse en telefoonhokkies met uitsluiting van padverkeerstekens, verkeerseine, straatligte of enige ander padverwante strukture.

“teken” enige voorwerp, produk, replika, reklamestruktuur, muurskildering, toestel of bord wat gebruik word om 'n teken in die openbaar te vertoon of wat op sigself 'n teken is en sluit 'n plakkaat, aanplakbord asook 'n teken wat in die argitektoniese ontwerp van 'n gebou of struktuur ingevoeg is, in.

“totale hoogte”, met betrekking tot 'n teken, die vertikale afstand tussen die boonste rand van die teken en die afgewerkte vlak van die grond, looppad of rypad onmiddellik onder die middelpunt van die teken.

“transitoreklame” reklame deur middel van 'n beweegbare teken wat padlangs op of tesame met 'n gemotoriseerde voertuig vervoer kan word, insluitende sleepwaens wat hoofsaaklik vir reklame gebruik word.

“tydelike tekens” tekens wat vir 'n maksimum tydperk van 14 dae vertoon word, of sodanige ander tydperk wat deur die munisipaliteit goedgekeur mag word.

“uitsigpad” 'n pad wat as sodanig in 'n goedgekeurde soneringskema aangewys is of waarvandaan landskappe of kenmerke van estetiese of kulturele betekenis gesien of besigtig kan word, soos deur die munisipaliteit aangewys.

“uitsteekteken” 'n teken wat aan 'n muur van 'n gebou bevestig word en wat by een of ander punt meer as 250mm voor die oppervlak van sodanige muur uitsteek.

“vensterteken” 'n teken wat tydelik of permanent op die vensterglas van 'n gebou gevef of daaraan bevestig is.

“veranda” sluit 'n vrydraende sondak en sonblinding in.

“verkeersein” 'n padverkeersein soos bepaal in die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996).

“verkeersimpakbeoordeling” (VIB) 'n studie wat deur 'n geregistreerde professionele ingenieur met bewysbare ondervinding op die gebied van verkeersingenieurswese onderneem is en wat die impak van 'n voorgestelde teken op voertuig-, voetganger-, fietsryersveiligheid en verkeersbedryf aandui, welke studie enige versagende maatreëls wat as gevolg van daardie impak vereis mag word, aanbeveel.

“verkeersteken” 'n padverkeersteken soos bepaal in die Nasionale Padverkeerswet 1996 (Wet 93 van 1996).

“vertoon” die vertoon van 'n teken en sluit die oprigting van enige aanplakbord, teken of struktuur in wat uitsluitlik of hoofsaaklik vir die ondersteuning van 'n teken of aanplakbord bedoel is, en sluit die vertoon van 'n teken van 'n besigheid, handelsvennootskap of individu in wat met die inhoud van die teken of die teken self verband hou en **“vertoning”** het 'n ooreenstemmende betekenis.

“voertuig terminusse” enige gebied wat deur die munisipaliteit as sodanig aangewys is, waar die formele verwisseling van openbare vervoermiddele deur die publiek plaasvind, insluitende maar nie beperk nie tot aangewese spoorwegstasies, amptelike taxi- en bus terminusse;

“voortdurende misdryf” ‘n misdryf ingevolge hierdie verordening wat na die verstryking van die kennis tydperk wat ingevolge hierdie verordening beteken is, voortduur.

“vryhoogte” met betrekking tot ‘n teken, die vertikale afstand tussen die laagste rand van die teken en die natuurlike vlak van die omliggende grond, looppad of rypad onmiddellik onder die teken.

“vrystaande teken” enige teken of groep tekens wat op een vrystaande struktuur vertoon word of daarin vervat is, welke struktuur nie aan ‘n gebou of enige ander struktuur of voorwerp wat nie vir die primêre doel van reklame beoog word, bevestig is nie.

“wet” enige wet, proklamasie, ordonnansie, Wet van Parlement of Provinsiale Wetgewer, of enige ander wetsvoorskrif wat regsrag het.

“winkel” ‘n gebou wat vir kleinhandel of -dienste gebruik word.

2. Beginsels en doelwitte

Die doel van hierdie verordening is om reklame en advertensietekens in die regsgebied van Bergrivier munisipaliteit te reguleer op ‘n wyse wat vir die omgewingsgehalte van die verskillende dele van Bergrivier munisipaliteit sensitief is. Die verordening poog om ‘n ewewig te vind tussen geleenthede vir reklame en ekonomiese ontwikkeling aan die een kant, en die bewaring van visuele, toeriste-, omgewings- en erfeniskenmerke asook verkeersveiligheid aan die ander kant. ‘n Verdere doel van die verordening is om te verseker dat reklame die integriteit van enige terrein waarop dit vertoon word, respekteer, en die karakter van die plek waar dit vertoon word, aanvul; die verordening beoog dus om ‘n stel regulasies daar te stel vir die regulering van die gebruik van grond en geboue vir reklame en tekens en vir aangeleenthede wat daarmee verband hou.

HOOFSTUK 1

INDIENING VAN AANSOEKE, TARIEWE EN ALGEMENE FAKTORE BY OORWEGING VAN AANSOEKE, WYSIGINGS EN VOORWAARDES VIR GOEDKEURING, FAKTORE MET BETREKKING TOT SPESIFIEKE TEKENS, GEBIEDE VAN BEHEER EN KOMMERSIEEL GEBORGDE TEKENS

3. Indiening van aansoeke

(1) Behalwe vir die tekens bedoel in artikel 13(3) tot (10) hieronder, mag niemand enige advertensie vertoon of enige teken vir advertensiedoeleindes oprig of gebruik sonder die munisipaliteit se goedkeuring ingevolge hierdie verordening of enige ander toepaslike wetgewing nie.

(2) Elkeen wat voornemens is om ‘n nuwe teken te vertoon of ‘n bestaande goedgekeurde teken te verander of iets daartoe by te voeg of ‘n plan vir tekens

ingevolge 'n terreinontwikkelingsplan indien, moet skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen, welke aansoek van die volgende inligting in tweevoud vergesel moet word-

- (a) 'n terreinplan, geteken op 'n skaal van nie minder nie as 1:200, wat aantoon-
 - (i) die terrein waarop die teken opgerig of vertoon gaan word;
 - (ii) die posisie van die teken en die gebou, indien enige, waaraan dit bevestig gaan word;
 - (iii) elke gebou en bestaande tekens op die perseel;
 - (iv) huidige en voorgestelde terreinuitleg, verkeerseine en verkeerstekens; en
 - (v) die ligging, met afmetings van die teken in verhouding tot die grense van die terrein en die ligging van die strate aangrensend aan die terrein, tesame met bestaande goedgekeurde soneringsvoorwaardes;
 - (b) 'n tekening wat aan die vereistes van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) voldoen en voldoende besonderhede toon om die munisipaliteit in staat te stel om die voorkoms van die teken en al die betrokke konstruksiebesonderhede te oorweeg, insluitende 'n beskrywing van die materiaal waaruit die teken gemaak gaan word, die kleure wat gebruik gaan word, en of die teken verlig gaan word al dan nie; in laasgenoemde geval moet die plan aandui of die teken 'n elektroniese teken is of nie, en indien wel, moet volledige besonderhede verstrekkend word;
- (3) Die tekening bedoel in subartikel 2(b), moet gedetailleerde tekeninge van sodanige teken insluit op 'n skaal van nie minder nie as 1:20 en 'n terreinplan wat die posisie van die teken op die terrein aandui op 'n skaal van nie minder nie as 1:50;
- (4) Indien 'n teken aan die muur of fasade van 'n gebou bevestig of vertoon gaan word, kan die munisipaliteit vereis dat 'n addisionele tekening, geteken op 'n skaal van nie minder nie as 1:100, ingedien word wat die volgende aantoon-
- (a) 'n aansig van die gebou in kleur;
 - (b) die besonderhede en posisie van die voorgestelde teken; en
 - (c) die besonderhede en posisie van elke bestaande teken aan die gebou; alternatiewelik kan die munisipaliteit 'n kleur-afdruk of 'n kunstenaar se fotografiese of rekenaargegenereerde afdruk van die gebou vereis met die besonderhede van die voorgestelde teken wat op sodanige grafika gesuperponeer word en wat so na as wat prakties moontlik is op dieselfde skaal as dié van die grafika geteken is.
- (5) Indien die aansoeker nie die geregistreerde eienaar is van die eiendom waarop die teken opgerig is of opgerig staan te word nie, moet die aansoeker die handtekening verkry van die geregistreerde eienaar van die grond of gebou waarop

die teken opgerig is of opgerig staan te word en bevestiging van daardie persoon se kennis van en toestemming tot die aansoek.

(6) Die munisipaliteit kan vereis dat enige of almal van die volgende studies of beoordeling ingedien word:

- (a) 'n omgewingimpakbeoordeling (óf die 1ste stadium daarvan; synde die voltooiing van 'n omgewingsoorsiglys, óf in sy geheel),
- (b) 'n erfenisimpakbeoordeling, en
- (c) 'n verkeersimpakbeoordeling.

(7) Indien 'n gemeenskap of gedeelte daarvan, of 'n persoon deur die voorgestelde teken geraak gaan word, kan 'n openbare deelnameproses voor die oorweging van goedkeuring vereis word, welke openbare deelnameproses aan die munisipaliteit se beleid rakende openbare deelname moet voldoen.

(8) Die munisipaliteit mag 'n reklame meesterplan vereis ten opsigte van enige ontwikkeling waar die oprigting van verskeie tekens voorgestel word of waar die rasionalisering van voorheen goedgekeurde tekens vereis word om hom in staat te stel om 'n stelselmatige ontwerp meesterplan voor die beoordeling van enige afsonderlike teken te oorweeg.

(9) Die munisipaliteit moet die aansoeker binne 21 werksdae vanaf die datum waarop die oorspronklike aansoek ingedien en die aansoektarief betaal is, in kennis stel van enige addisionele vereistes.

(10) Die munisipaliteit moet 'n afskrif van elke dokument wat aan hom as deel van 'n aansoek voorsien word, behou.

(11) Die munisipaliteit kan skriftelike kennisgewing vereis van die aansoeker of persoon wat 'n goedgekeurde teken oprig, dat sodanige teken opgerig is.

4. Tariewe en algemene faktore by oorweging van goedkeuring, wysigings of voorwaardes van goedkeuring

(1) Elkeen wat by die munisipaliteit aansoek doen om goedkeuring ingevolge hierdie verordening, moet by die indiening van die aansoek die aansoektarief betaal soos deur die munisipaliteit bepaal en geen teken mag opgerig word alvorens die voorgeskrewe tarief ten volle betaal is nie.

(2) Wanneer 'n aansoek vir die vertoning van 'n advertensie of die oprigting van 'n teken, of die wysiging van 'n goedkeuring of voorwaarde wat by 'n goedkeuring voorgeskryf is oorweeg word, moet die munisipaliteit die volgende faktore in ag neem:

- (a) die gebied van beheer waarin die voorgestelde teken opgerig of vertoon gaan word soos uiteengesit in Bylae 1; met dien verstande dat indien 'n teken in meer as een gebied van beheer val of indien 'n voorgestelde tekenterrein wat in een gebied van beheer geleë is 'n impak op 'n aanliggende gebied van beheer kan hê, die munisipaliteit die reg sal hê om die gebied van beheer wat op daardie aansoek betrekking het, te bepaal;
- (b) die ligging of landskap en die reklamegeleentheid wat op daardie gebied

- van beheer betrekking het;
- (c) die aantal tekens wat reeds op die erf en in die omliggende gebied van die betrokke erf vertoon word of vertoon gaan word;
 - (d) die bevindings van enige verkeersimpakbeoordeling, omgewingsimpak- of erfenisimpakbeoordeling en openbare deelnameproses waar van toepassing;
 - (e) dat liggingsgebonde tekens verband moet hou met die wettige gebruik van 'n eiendom dat geen sodanige teken op woonpersele of gedeeltes daarvan aangebring of daarop geplaas mag word nie behalwe soos deur of vir tuisnywerhede en wettige tydelike gebruike toegelaat word ; en
 - (f) dat geen teken of reklame so ontwerp of vertoon word dat-
 - (i) dit 'n gevaar vir enige persoon of eiendom inhou;
 - (ii) dit enige materiaal of grafika sal vertoon wat nie voldoen aan die vereistes van die Reklamestandaarde Owerheid van Suid Afrika nie;
 - (iii) dit nadelig is vir die omgewing of aantreklikheid van die buurt vanweë grootte, intensiteit, herhaling, verligting, gehalte van die ontwerp, materiaal, voorgestelde grafika of ligging nie;
 - (iv) dit enige ander tekens wat ingevolge hierdie verordening of sy voorganger goedgekeur is, sal belemmer; en
 - (v) dit nadelig sal wees of andersins 'n nadelige impak op die omgewing sal hê, hetsy kunsmatig of natuurlik.
- (3) Onderhewig aan die voorwaardes vervat in Bylae 16, mag enige nuwe tekens of reklamestrukture goedgekeur ingevolge hierdie verordening of enige daaropvolgende verordening vertoon word vir solank dit voldoen aan die vereistes van hierdie verordening of enige ander toepaslike wetgewing.

5. Faktore met betrekking tot spesifieke tekens, gebiede van beheer en kommersieel geborgde tekens

(1) Die munisipaliteit moet, benewens die faktore wat hierbo uiteengesit word, sekere minimumstandaarde op sekere spesifieke tekentipes en voorgestelde liggings toepas wanneer 'n aansoek om goedkeuring ten opsigte daarvan gedoen word en moet spesifieke kriteria op aansoeke vir die oprigting van tekens deur nie-winsgewende liggame toepas. Hierdie spesifieke standaarde en kriteria word as Bylaes tot hierdie verordening uiteengesit. Bylae 1 tot hierdie verordening dui die gebiede van beheer aan waarin spesifieke tekentipes toegelaat kan word, maar altyd onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening en verder onderhewig aan enige addisionele vereiste wat betrekking het op 'n spesifieke tekentipe soos in die volgende Bylaes uiteengesit:

- (a) Bylae 1: Gebiede van Beheer;
- (b) Bylae 2: Aanplakborde;
- (c) Bylae 3: Liggingsgebonde vrystaande en samegestelde tekens;
- (d) Bylae 4: Tekens wat op mure van geboue aangebring word (plat- en

uitsteektekens);

- (e) Bylae 5: Kimtekens;
- (f) Bylae 6: Daktekens;
- (g) Bylae 7: Tekens op 'n veranda, balkon, sondak, op steunkolomme, pilare en pale;
- (h) Bylae 8: Tekens op grens mure, heinings en bouerreine;
- (i) Bylae 9: Plakkate met koerantopskrifte;
- (j) Bylae 10: Baniere, vlag en ballonne;
- (k) Bylae 11: Plakkate;
- (l) Bylae 12: Eiendomsagent tekens;
- (m) Bylae 13: Los draagbare tekens;
- (n) Bylae 14: Lugtekens;
- (o) Bylae 15: Transito-reklame;
- (p) Bylae 16: Tekens op munisipale grond of geboue; en
- (q) Bylae 17: Tekens deur of vir nie-winsgewende liggame;

(2) Die beskrywing van gebiede of roetes in gemelde Bylae 1 moet saamgeles word met die definisies soos vervat in die munisipaliteit se Soneringskema Regulasies.

(3) Die munisipaliteit kan 'n vrystelling van die voorwaardes van hierdie verordening toestaan ten opsigte van die soorte tekens of gebiede van beheer soos uiteengesit in Bylaes 10, 11 en 12 hiervan met betrekking tot-

- (a) die gebied van beheer waar die teken(s) vertoon gaan word;
- (b) die aard van die byeenkoms;
- (c) die duur van die oprigting of vertoning van die teken;
- (d) die grootte van die voorgestelde teken;
- (e) enige verkeers- omgewings- of erfenisimpakbeoordeling; en
- (f) die uitkomst van enige openbare deelnameproses.

HOOFSTUK 2

STANDAARDVOORWAARDES VIR GOEDKEURING, VEREISTES EN GOEDKEURING

6. Standaardvoorwaardes vir goedkeuring

(1) Alle tekens en reklamestrukture moet behoorlik gebou word en van die vereiste sterkte wees, veilig wees en aan die vereistes van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) wat daarop betrekking het, voldoen.

(2) Die aansoeker aan wie goedkeuring verleen is en die eienaar van die eiendom of die gebou waarop dit aangebring word, is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir die instandhouding daarvan en moet minstens een inspeksie daarvan per jaar onderneem met die oog daarop om hulle van die veiligheid daarvan te vergewis.

- (3) Waar enige teken of reklamestruktuur geskend word of skeur of beskadig raak of andersins bouvallig word, moet die aansoeker aan wie goedkeuring verleen is en die eienaar van die toebehoorsel of eiendom waaraan of waarop 'n teken aangebring is, dit binne 7 werksdae vanaf 'n skriftelike kennisgewing om dit te doen, regmaak.
- (4) Alle tekens en hulle steunstrukture moet uit onbrandbare, duursame materiaal wat vir die funksie, aard en permanensie van die teken geskik is, gebou word.
- (5) Alle glas wat vir 'n teken gebruik word, behalwe glas wat vir verligting gebruik word, moet veiligheidsglas wees wat minstens 3mm dik is.
- (6) Glaspanele wat vir 'n teken gebruik word mag nie 0,9m² in oppervlakte oorskry nie, en elke paneel moet stewig aan die romp van die teken, struktuur of toestel los van al die ander panele bevestig word.
- (7) Elke teken en sy steunstruktuur moet in 'n goeie toestand gehou word.
- (8) Geen teken mag so geplaas word dat dit die oop- of toemaak van enige venster of opening wat vir ventilasie van 'n gebou voorsien word, belemmer nie, of enige trap of deur of ander uitgangsmiddel van die gebou belemmer nie, of die beweging van mense van een deel van 'n dak na 'n ander verhinder nie.
- (9) Geen reklamestruktuur mag nader as die minimum afstand wat voorgeskryf word aan oorhoofse elektriese toerusting wees nie.

7. Elektriese vereistes

- (1) Alle tekens wat 'n elektriese aansluiting benodig moet verkieslik vanaf die bestaande elektriese toevoer op die erf waarop dit opgerig gaan word, voorsien word. Indien dit nie moontlik is nie, moet daar by die betrokke owerheid om elektrisiteitstoevoer wat met 'n meter gemeet word, aansoek gedoen word.
- (2) Elke teken in verband waarmee elektrisiteit gebruik word, moet van gepaste kondensators voorsien word om steuring met radio- en televisie-ontvangs te voorkom.
- (3) Elke kragkabel en leipyp wat elektriese geleiers ten opsigte van 'n teken bevat, moet so geplaas word en so bevestig word dat dit veilig, onsigbaar, ontoeganklik en kinder- en diere-veilig is.
- (4) Elke interne hoëspanningsinstallasie wat sonder toesig werk (soos 'n vensteruitstalling) en elke eksterne hoëspanningsinstallasie moet 'n aanvaarbare tipe brandweer skakelaar hê in ooreenstemming met die vereistes soos bepaal in artikel 6.7.2 en 7.5 van SANS 0142 1993, afgekondig ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid.

8. Beligtingsvereistes

- (1) Die munisipaliteit kan 'n beligte teken goedkeur; met dien verstande dat daar aan die bepalinge van hierdie verordening voldoen word en dat sodanige beligting nie 'n padveiligheidsgevaar uitmaak of oormatige ligverspilling veroorsaak nie.
- (2) Tekens mag nie verlig word as geen tekeninhoud vertoon word nie.
- (3) Vereistes vir interne beligting of elektroniese tekens :
 - (a) interne beligte en elektroniese tekens mag slegs in gebiede van

gedeeltelike en minimum beheer vertoon word en mag nie 'n oppevlak groter as 2,1m² beslaan nie; daar kan van die voorwaarde ten opsigte van die grootte tot 'n maksimum grootte van 4,5m² in enige sodanige gebied afgesien word by ontvangs van 'n omgewings- en erfenisimpakbeoordeling wat aandui dat geen nadelige impak deur die voorgestelde vertoning veroorsaak sal word nie, of tot enige ander grootte wat deur die munisipaliteit gespesifiseer word in 'n gebied wat deur die munisipaliteit as 'n gebied aangewys word waarin verligte of elektroniese tekens aangemoedig word.

- (b) elektroniese tekens mag nie subliminale flitse hê nie; en
 - (c) die munisipaliteit kan voor die oprigting vereis dat 'n verkeersimpakbeoordeling, omgewingsimpakbeoordeling en erfenisimpakbeoordeling onderneem word, welke resultate moet aandui dat geen nadelige impak op verkeer verwag word nie. Daarbenewens kan die munisipaliteit latere verkeersmonitering van enige intern verligte of elektroniese teken vereis.
- (4) Vereistes vir eksterne beligting:
- (a) die ligbron wat van spreiligte afkomstig is moet nie vir verkeersbeweging in ieder rigting sigbaar wees nie;
 - (b) spreiligte mag nie so geplaas word dat hulle enige oormatige ligverspilling verby die oppervlakte van die teken veroorsaak nie; en
 - (c) goedgekeurde gebruiksregte moet van die munisipaliteit verkry word voordat enige uitgrawings vir die installering van tekens gedoen word. Dit is ook van toepassing op tekens wat in die omgewing van oorhoofse kragpale opgerig word.

9. Verkeersveiligheidsvereistes

- (1) Tekens mag nie in 'n gebied opgerig word waar hulle 'n onaanvaarbare afleiding vir bestuurders is nie welke aanvaarbaarheid beoordeel mag word ingevolge die riglyne soos neergelê in die S.A. Handleiding vir Padverkeerstekens.
- (2) Elektroniese tekens word nie toegelaat waar hulle vanaf klas 2 of 3 paaie, 'n poort roete of uitsigpad sigbaar is tensy dit skriftelik deur die munisipaliteit goedgekeur word nie.
- (3) Reklame op brûe, torings, telekommunikasie maste, pilone of straatpale word nie toegelaat nie.
- (4) Die grafiese inhoud van 'n teken moet nie die potensiaal hê om visueel as 'n padverkeersteken vertolk te word nie, vanweë enige faktor, insluitende maar nie beperk nie tot die volgende:
 - (a) enige gestileerde of prentuitbeelding van 'n padverkeersteken of verkeersein;
 - (b) enige woord, simbool, logo of ander toestel wat op 'n padverkeersteken gebruik word;
 - (c) die gebruik van kombinasies van kleure wat vir padverkeerstekens

- gespesifiseer is, op 'n manier wat waarskynlik tot verwarring sal lei; en
- (d) enige weerkaatsende verf of materiaal;
- (5) Tekens mag nie in 'n gebied opgerig word waar die verkeersvolume, die gemiddelde volgafstand of ongeluksgeschiedenis 'n hoër versigtigheidsgraad van bestuurders vereis nie.
- (6) Tekens mag nie aan 'n padverkeersteken of verkeersein waarvoor daar spesifiek in die Suid-Afrikaanse Padverkeerstekenhandleiding of die Suid-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenskap se padverkeerstekenhandleiding voorsiening gemaak word, aangebring word of dit belemmer nie.
- (7) Tekens mag nie binne 'n padreserwe van enige openbare pad opgerig word tensy dit deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.
- (8) Waar tekens by gesinjaleerde kruisings geplaas word, mag daar nie van die kleure rooi of geel of groen as die hoofkleur gebruik gemaak word nie en mag die tekens nie enige padverkeersteken of verkeersein belemmer nie.
- (9) Elektroniese tekens word nie binne 80m van die buiterand van 'n gesinjaleerde verkeerskruising toegelaat nie.
- (10) Flitsende of bewegende of veranderlike oorgangboodskappe met 'n boodskapsveranderingstussenpose van meer as 0,3sekondes of wat oorgangseffekte tussen die verandering van boodskappe het, sal nie toegelaat word indien dit van 'n openbare pad sigbaar is nie.
- (11) Eenvoudige oorgangtekens met statiese vertonings moet 'n volledige raamwerk vir 'n inligting sikluslengte van nie minder as 60 sekondes vertoon wanneer dit van 'n gesinjaleerde verkeerskruising sigbaar is en 30 sekondes by ander liggings.
- (12) Alle tekens wat groter is as 4,5m² en langs 'n openbare pad of in 'n spoorwegreserwe opgerig word met die doel van reklame vir persone wat klas 2 en 3 paaie gebruik, moet 'n minimum gespesifiseerde afstand van enige ander teken of padverkeersteken gespaseer word, welke afstand parallel met die middellyn van die ryvlak in ooreenstemming met Tabel 1 hieronder, gemeet moet word:

TABEL 1

LINIËRE RUIMTE TUSSEN TEKENS

Geval	Vereiste ruimte wanneer sigbaar vir verkeer op 'n pad met 'n spoed van		
	≤ 60 km/u	61 - 80 km/u	81 - 120 km/u
Waar 'n teken 'n padteken volg	120m	200m	300m
Waar 'n teken 'n teken volg	250m	250m	300m
Waar 'n teken 'n padteken voorafgaan	40m	70m	100m

(13) Die minimum afstande wat in Tabel 1 hierbo gespesifiseer word, kan deur die munisipaliteit verminder word indien die teken binne 'n gebied van minimum beheer val, of in ander gebiede van beheer by indiening van 'n verkeersimpakbeoordeling wat 'n vermindering van hierdie spasiëring motiveer tot bevrediging van die munisipaliteit. Die munisipaliteit mag 'n lys of kaart van aangewese gebiede voorberei waarin die bogenoemde spasiëringsvereistes nie van toepassing is nie.

10. Regsvereistes

Alle tekens wat opgerig of binne die regsgebied van die munisipaliteit vertoon gaan word moet benewens hierdie verordening, aan alle ander toepaslike wetgewing voldoen, insluitende enige toepaslike Soneringskema Regulasies of goedkeuringsvoorwaarde of enige afwyking van die toepaslike Soneringskema Regulasies.

11. Goedkeuring

(1) Die munisipaliteit kan enige aansoek weier of goedkeur onderhewig aan die voorwaardes wat met die oprigting of gebruik van die teken verband hou en insluitende 'n voorwaarde dat die eienaar van enige teken of aanplakbord van die grond of gebou waarop dit opgerig of vertoon word, of beide sodanige eienaar of die persoon wie se produk of dienste geadverteer word, die munisipaliteit teen enige gevolge wat uit die oprigting, vertoning of blote teenwoordigheid van sodanige teken ontstaan, vrywaar.

(2) Die munisipaliteit kan te eniger tyd die goedkeuring wat ingevolge hierdie of 'n vorige verordening verleen is, terugtrek of enige voorwaarde wysig of 'n verdere voorwaarde ten opsigte van sodanige goedkeuring oplê, indien 'n teken of reklamestruktuur-

(a) bouvallig is;

(b) vir meer as 90 opeenvolgende dae nie gebruik word nie;

(c) oorbodig of uitgedien raak;

(d) nie meer aan enige bepaling van hierdie verordening voldoen nie; of

(e) aansienlik van die oorspronklike goedkeuring afwyk wat óf die struktuur óf die grafiese inhoud daarvan betref.

(3) Indien 'n teken nie binne 12 maande vanaf die datum van goedkeuring of binne sodanige ander tyd wat in die goedkeuring voorgeskryf word, opgerig word nie, verval die goedkeuring tensy daardie tydperk voor verstryking skriftelik deur die munisipaliteit verleng word.

(4) Indien die struktuur wat sodanige teken ondersteun, voor die verstryking van die goedkeuringstydperk afgebreek word, verval die goedkeuring en geen verdere teken of ondersteuningstruktuur mag opgerig word of heropgerig word sonder die munisipaliteit se goedkeuring nie.

(5) Alle besluite deur die munisipaliteit rakende aansoeke wat ingevolge hierdie verordening gedoen is, moet skriftelik wees en binne 60 kalenderdae vanaf die datum

waarop 'n volledige aansoek ingedien is, aan die aansoekers voorsien word, of anders, indien dit deur die munisipaliteit vereis word, binne 60 kalenderdae van die ontvangs van enige addisionele inligting of oorwegings wat aan die munisipaliteit voorgelê word.

(6) Wanneer 'n applikant van 'n besluit ingevolge subartikel (5) in kennis gestel word, moet die munisipaliteit die applikant, asook enige beswaarmaker teen die toestaan van sodanige aansoek, in kennis stel van sy of haar reg tot appèl ingevolge artikel 12.

HOOFSTUK 3 ALGEMENE BEPALINGS

12. Appèl

Enigiemand wie se regte deur 'n besluit wat in verband met hierdie verordening deur die munisipaliteit geneem is, geraak word, kan ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000, teen sodanige besluit appelleer deur binne 21 dae van die datum van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en redes aan die Munisipale Bestuurder te gee.

13. Tekens waarvoor die munisipaliteit se goedkeuring nie benodig word nie

(1) Indien enige teken nie aan die voorwaardes met betrekking tot elke teken tipe wat hieronder gelys word voldoen nie, word 'n aansoek ingevolge artikel 3 vereis.

(2) Onderhewig aan die voorwaardes met betrekking tot elke tipe teken wat in subartikels (3) tot (11) gelys word, en enige ander toepaslike wetgewing, of voorwaarde wat deur die munisipaliteit opgelê word, word geen aansoek om goedkeuring ingevolge hierdie verordening ten opsigte van die tekens genoem in subartikels (3) tot (11) benodig nie.

(3) *Ontwikkelingsborde*

(a) Ontwikkelingsborde moet onmiddellik verwyder word wanneer boubedrywighele voltooi is of nadat boubedrywighele beëindig word, of wanneer die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop die teken betrekking het, opgehou het;

(b) Die munisipaliteit kan die verwydering van enige sodanige tekens gelas indien die boubedrywighele naastenby voltooi of beëindig is of 'n bewoningsertifikaat deur die munisipaliteit uitgereik is, of die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop dit betrekking het, vir alle praktiese doeleindes opgehou het, en sodanige tekens moet dan onmiddellik verwyder word, maar nie later nie as 5 dae na die datum van die opdrag om dit te verwyder;

- (c) Indien die perseel waarop boubedrywigheede aan die gang is, heeltemal vir woondoeleindes gebruik gaan word, mag slegs een ontwikkelingsbord vertoon word en sodanige ontwikkelingsbord mag nie 3m^2 in totale oppervlakte oorskry nie;
 - (d) Indien die perseel nie in geheel vir woondoeleindes gebruik gaan word nie, mag hoogstens twee ontwikkelingsborde opgerig word wat nie 5m^2 in totale oppervlakte oorskry nie;
 - (e) Indien die teken, hetsy op vrystaande borde of buigsame gebou bedekkingsmateriaal, enige ander vorm van derdepartyreklame insluit, moet sodanige teken aan die bepalinge van Bylae 8 voldoen en goedkeuring vir die vertoning daarvan moet eers ingevolge hierdie verordening verkry word.
- (4) *Te Huur en Te Koop-tekens*
Dit sluit enige teken in wat nie $400\text{mm} \times 500\text{mm}$ in totale oppervlakte oorskry nie en wat vertoon word by die bestaande perseel of op eiendomme waarop 'n nuwe gebou opgerig word, en wat met huisvesting wat te huur of te koop in die gebou aangebied word, verband hou, op voorwaarde dat enige sodanige teken binne 60 dae na die datum waarop die huisvesting waarop dit betrekking het vir bewoning gereed is, verwyder word.
- (5) *Besigheidstekens op die perseel*
Hierdie teken sluit enige onverligte teken in wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie $0,2\text{m}^2$ in totale oppervlakte oorskry nie en slegs die tipe handel, besigheid, nywerheid of beroep wat wettig onderneem word deur enige bewoner of permanente inwoner van die perseel waarop dit aangebring word, die naam van sodanige bewoner die tipe aktiwiteit, die adres en telefoonnommer van sodanige perseel en die diensure (indien enige) bekend maak; met dien verstande dat slegs een sodanige teken per bewoner vertoon mag word.
- (6) *Venstertekens*
Hierdie tekens sluit enige liggingsgebonde tekens in wat tydelik of permanent op die vensterglas van 'n gebou wat vir kommersiële, kantoor-, nywerheids- of vermaaklikheid doeleindes gebruik word, geverf of bevestig is, of enige ander tydelike of permanente teken wat binne 2 meter van enige venster of eksterne opening vertoon word waardeur dit van die buitekant van sodanige gebou sigbaar is, op voorwaarde dat geen venster teken $4,5\text{m}^2$ in 'n gebied van maksimum beheer mag oorskry nie.
- (7) *Tekens wat deel vorm van die voorkant van 'n gebou*
Enige teken wat 'n integrale deel van die materiaal van 'n gebou vorm (met uitsluiting van 'n geverfde teken of 'n teken wat op enige manier aan die gebou bevestig is), op voorwaarde dat geen sodanige teken $0,2\text{m}$ in totale oppervlakte mag oorskry nie.
- (8) *Tekens op sportvelde*
Behalwe wanneer dit vanaf uitsigpaaie sigbaar is, sal enige teken wat om die

buitenrand van 'n sportveld opgerig word, tot 'n maksimum grootte van 2 x 1 meter elk, toegelaat word, met dien verstande dat groter tekens waarvan die voorkant op die veld uitkyk, en nie van enige ander openbare plek sigbaar is nie, ook toegelaat word.

(9) *Sekuriteitstekens*

Enige sekuriteitsteken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie 0,2m² in totale oppervlakte oorskry nie en wat aandui dat 'n sekuriteitswagskema in werking is of dat 'n sekuriteitsmaatskappy gekontrakteer is om die perseel waarop die teken vertoon word te beskerm, op voorwaarde dat -

- (a) slegs een sodanige teken op enige openbare pad of elke straatfront van sodanig perseel vertoon word; en
- (b) die genoemde tekens slegs die naam, logo, adres en telefoonnommer van 'n sekuriteitsmaatskappy vertoon wat gekontrakteer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm.

(10) *Geborgde, kommersieel geborgde tekens en tekens van nie-winsgewende liggame: minder as 4,5m²*

(a) Enige sodanige teken, hetsy dit deur of in verband met 'n nie-winsgewende liggaam opgerig word al dan nie, wat nie 4,5m² in totale oppervlakte oorskry nie, op voorwaarde dat nie meer as 5% van die totale oppervlakte van die teken vir derdepartyreklame gebruik word nie, en die teken nie verlig is nie en verder op voorwaarde dat slegs een sodanige teken per erf toegelaat word.

(b) Advertensies wat aan die bepalings van subartikel (a) voldoen, moet wanneer dit op munisipale grond opgerig word, eers opgerig word wanneer 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan is waarin daar ooreengekom is oor die omvang van die gemeenskaps- of openbare voordeel daarvan soos gesamentlik besluit tussen die munisipale departemente wat vir die perseel of grond verantwoordelik is, en daar oor die voorwaardes rakende die oprigting van die teken ooreengekom is en 'n afskrif van die ooreenkoms moet by die munisipaliteit ingedien word.

(c) Alle ander geborgde tekens word in Bylaes 16 en 17 behandel.

(11) *Advertensies op voertuie*

Advertensies moet regstreeks op die bak van 'n gemotoriseerde voertuig geveerf of bevestig word.

14. Ontsiering

Niemand mag die voorkant of front van enige straat, padverkeersteken, muur, heining, grond, rots, boom of ander natuurlike kenmerk, of die voorkant of front of dak van enige gebou of struktuur op enige wyse hoegenaamd gedurende konstruksie of deur die vertoning of gebruik van 'n teken of die skryf of verf van enige teken, simbool, letters of syfers, vernietig, skade aandoen, beskadig, skend of ontsier nie. Daarbenewens mag niemand enige teken wat wettiglik ingevolge hierdie verordening

vertoon word, ontsier nie.

15. Skade aan munisipale eiendom

Niemand mag met die oprigting of verwydering van enige teken of banier, skade aan enige boom, elektriese paal of diens of ander munisipale installasie of eiendom en straattoerusting veroorsaak nie.

16. Toegang en inspeksies

Die munisipaliteit het die reg, deur sy behoorlik gemagtigde beamptes en met vooraf skriftelike kennis aan die eienaar of bewoner van 'n eiendom, om enige perseel op 'n redelike tyd te betree met die doel om enige inspeksie uit te voer wat vir die behoorlike bestuur en toepassing van die bepalings van hierdie verordening nodig mag wees.

17. Strafbepalings

Enigiemand wat -

- (a) enige bepaling van hierdie verordening of die standarde en vereistes vervat in Bylaes 2 tot 17 van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (b) enige vereiste, wat in 'n kennisgewing uiteengesit is wat aan hom ingevolge hierdie verordening beteken is, oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (c) enige voorwaarde wat ingevolge hierdie verordening opgelê is, oortree of versuim om daaraan te voldoen; of
- (d) opsetlik 'n vals verklaring ten opsigte van enige aansoek ingevolge hierdie verordening maak, is pleeg 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met-
 - (i) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
 - (ii) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
 - (iii) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

18. Vermoedens

Enigiemand wat ingevolge hierdie verordening van 'n misdryf beskuldig word en-

- (a) alleen of gesamentlik met enige ander persoon vir die organisering van enige vergadering, funksie of byeenkoms waarmee 'n teken of plakkaat verband hou, verantwoordelik is of in beheer daarvan is, word, totdat die teendeel bewys word, geag elke onwettige teken of plakkaat wat in

verband met sodanige vergadering, funksie of byeenkoms vertoon word, te vertoon of veroorsaak of toelaat dat dit so vertoon word;

- (b) die persoon is wie se naam op 'n onwettige teken verskyn of wie se produk of dienste op sodanige teken geadverteer word, word totdat die teendeel bewys word, geag sodanige teken te vertoon, of veroorsaak of toelaat dat dit vertoon word tensy die teendeel bewys word.
- (c) die eienaar is van enige grond of gebou waarop enige onwettige teken vertoon is of vertoon word, word totdat die teendeel bewys word, geag sodanige teken te vertoon, of veroorsaak of toelaat dat dit vertoon word.

19. Afdwing en verwydering van tekens

(1) Indien enige teken wat vertoon word strydig is met hierdie verordening, kan die munisipaliteit 'n kennisgewing aan die eienaar of huurder van die teken, of die grondeienaar op wie se grond die teken opgerig is of vertoon word, of die persoon wie se produk of dienste geadverteer word, beteken om binne 'n gespesifiseerde tydraamwerk sodanige teken te verwyder of sodanige verandering daaraan aan te bring, of sodanige werk te doen wat in sodanige versoek of kennisgewing gespesifiseer word.

(2) 'n Kennisgewing beteken ingevolge subartikel (1) kan deur die munisipaliteit teruggetrek of verander word met toestemming van die persoon aan wie dit beteken is, of by versuim van sodanige toestemming, met die betekening van 'n verdere kennisgewing.

(3) Indien die eise van die munisipaliteit soos in die kennisgewing uiteengesit, nie binne die gespesifiseerde tydperk uitgevoer word nie, kan die munisipaliteit sonder verdere kennis die teken verwyder of verander of sodanige werk doen wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer is.

(4) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is met die verwydering van tekens, of deur veranderinge of ander werk te doen wat ingevolge 'n kennisgewing vereis word, kan van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is, verhaal word.

(5) Ondanks enige bepalinge van hierdie verordening, indien 'n teken 'n gevaar vir lewe of eiendom is, of redelik beskou kan word om dit te wees, kan die munisipaliteit self, sonder vooraf kennisgewing en sonder 'n hofbevel, die verwydering van sodanige teken onderneem of reëlins daarvoor tref.

(6) Enige koste wat deur die munisipaliteit vir die verwydering of reëlins vir die verwydering van sodanige teken aangegaan word, kan van die eienaar of huurder van die teken, of die grondeienaar op wie se grond die teken opgerig is, of die persoon wie se dienste geadverteer is, gesamentlik of afsonderlik verhaal word.

(7) Onwettige tekens wat deur die munisipaliteit verwyder word, kan van die munisipaliteit teruggeëis word by volle betaling van enige koste wat deur die munisipaliteit met die verwydering van die genoemde teken aangegaan is, asook betaling binne twee maande van enige koste wat vir die bewaring van sodanige teken opgeloop het.

(8) Enige onwettige tekens wat deur die munisipaliteit verwyder word en nie binne

twee maande van die datum van verwydering teruggeëis word nie, kan deur die munisipaliteit mee weggedoen word om die verwyderings- of bewaringskoste te bestry.

20. Betekening van kennisgewings

(1) 'n Kennisgewing ingevolge hierdie verordening word geag behoorlik onderteken te wees indien dit deur 'n amptenaar van die munisipaliteit onderteken is.

(2) Waar enige kennisgewing of ander dokument ingevolge hierdie verordening aan enige persoon beteken moet word, word dit geag behoorlik beteken te wees indien-

- (a) dit persoonlik aan hom of haar beteken is;
- (b) dit by sy woonadres of besigheidsadres in die RSA, aan enige persoon klaarblyklik bo die eiendom van 16 jaar, gelaat is;
- (c) dit met aangetekende of gesertifiseerde pos aan sodanige persoon se bekende woon- of besigheidsadres, gepos is en bewys van sodanige bestelling van die Poswese ontvang is;
- (d) sodanige persoon se adres in die RSA onbekend is, dit beteken is aan sy verteenwoordiger of agent in die RSA op die wyse bedoel in subartikels (a), (b) of (c);
- (e) sodanige persoon se adres of dié van sy agent of verteenwoordiger in die RSA onbekend is deur die plasing daarvan op 'n opsigtelike plek op die grond of perseel waarop dit van toepassing is;
- (f) sodanige persoon 'n beslote korporasie is, dit afgelewer is by die geregistreerde kantoor besigheidsadres, daarvan; of
- (g) dit op versoek van daardie persoon gestuur is aan sy of haar e-pos adres.

(3) Betekening van 'n afskrif word geag betekening van die oorspronklike te wees.

(4) Wanneer 'n kennisgewing of ander dokument op die eienaar, okkuperder, of houer van eiendom of die reg in enige eiendom beteken word, is dit voldoende indien sodanige persoon in die kennisgewing of dokument beskryf word as die eienaar, okkuperder of houer van die eiendom of reg in eiendom en hoef hy of sy nie by name genoem te word nie.

21. Skakelforums in gemeenskappe

(1) Die munisipaliteit mag skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doeleindes van aanmoediging van 'n gemeenskap om deel te neem aan die implementering, ontwikkeling en toepassing van hierdie verordening.

(2) Die forums soos bedoel in subartikel (1) mag bestaan uit-

- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon of gemeenskap;
- (b) 'n aangewese amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
- (c) 'n raadslid van die toepaslike raadskomitee.

(3) Die munisipaliteit mag, tydens die implementering en toepassing van hierdie verordening-

- (a) 'n forum versoek om insette te lewer;
 - (b) gebruik maak van enige kundigheid of kapasiteit wat binne sodanige forum mag bestaan;
- (4) 'n Forum, of 'n persoon of persone soos bedoel in subartikel (2) mag uit eie beweging insette aan die munisipaliteit voorlê vir oorweging.

22. Jurisdiksie van landdroshof

Ondanks enige andersluidende bepaling wat in enige wet met betrekking tot die landdroshof vervat is, het 'n landdros jurisdiksie om by aansoek deur die munisipaliteit, 'n bevel vir die toepassing van enige van die bepalings van hierdie verordening te maak, of van enige goedkeuring, weiering of voorwaarde wat ingevolge daarvan verleen of van toepassing is.

23. Vrystellings

Nieteenstaande die bepalings van hierdie verordening mag die munisipaliteit, op skriftelike aansoek, enige persoon of klas persone vrystel van enige of al die bepalings van hierdie verordening en tydens oorweging van sodanige aansoek om vrystelling kan enige voorwaardes of vereistes wat nodig geag word, opgelê word.

24. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit ingelyf is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

25. Oorgangsbepalings

(1) Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n verordening wat deur hierdie verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie verordening en die herroeping in artikel 24 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die verordening wat as sodanig herroep is nie.

(2) Enigiets wat voor die afkondiging van hierdie verordening gedoen is, wat nie ingevolge 'n bepaling gedoen is wat in hierdie verordening herroep is nie, en onwettig was, sal in die geval waar sodanige daad of teken nie aan die bepalings van hierdie verordening voldoen nie, onwettig wees en sal die munisipaliteit geregtig wees om ingevolge die bepalings van artikel 19 hiervan op te tree.

26. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

27. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Reklame en

Advertensietekens en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant

BYLAE 1

GEBIEDE VAN BEHEER

MAKSIMUM		GEDEELTELIK		MINIMUM
Natuurlike gebied	Landelike gebied (Buite Stadsrand)	Stedelike gebied	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)
Geproklameerde Natuurreservate	Landbou gebiede / sones	(a) Stedelike bewaringsgebiede (b) Binne gebiede van spesiale betekenis	(a) Sentrale Sake distrikte (b) Buite gebiede van besondere betekenis)	Nywerheidsone
Beskermdde natuurlike omgewings	Tuinboukundige gebiede	Verklaarde Erfenisterreine (landelik en natuurlik)	Gemengde gebruik handels- en residensiële gebiede	Aangewese vervoerterminusse
Wildreservate	Landelike kleinhoewes	Gegradeerde geboue en plekke	Handels strook ontwikkeling en aktiwiteitskorridors	Aangewese gebiede binne onbepaalde sones
Geproklameerde voëlparke	Groot private oop ruimtes (bv. gholfbane)	Residensiële sones en aangrensende pad- en spoorweg reserwes	Handels- en sake distrikte en aangrensende strate en spoorweg reserwes	Spesifieke gebiede of terreine aangewys as minimum beheer by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is
Bosbou gebiede	Uitsigpaaie	Mobiliteit roetes	Vermaaklikheid distrikte of komplekse met handel sones	
Rivier korridors	Natuurskoon	Voetganger deurlope en voetgangerpleine	Sportvelde en stadions	
1:100 Jaar-vloed vlaktes	Landskapkenmerke	Skool terreine en institusionele sones	Onbepaalde sones (Insluitende spoorweg reserwes, vervoer	

			gebruik sones)	
Moeraslande	Munisipale Parke	Landskapkenmerke	Spesifieke gebiede of terreine aangewys as gedeeltelike beheer deur middel van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	
Uitsigpaaie	Stedelike randsones of soos omskryf in die Stedelike Rand Beleid	Uitsigpaaie		
Vergroening van stadnetwerk	Landbou- en Tuinboukundige gebiede en aangrensende pad-en spoorweg reserwes	Poorte		
Spesifieke gebiede of terreine aangewys as maksimum natuurlik by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	Spesifieke gebiede of terreine wat as maksimum landelik aangewys is by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	Openbare oopruimtes		
		Private Oopruimtes		
		Stedelike kleinhoewes		
		Intensiewe stedelike landbougebiede		
		Selfversorgende stedelike landbougebiede		

		1:100 vloedvlaktes	Jaar	
		Rivier korridors		
		Moeraslande		
		Gemeenskapsfasiliteit e (met uitsluiting van sportfasiliteite en stadions)		
		Kern flora bewaringsterreine soos deur die Nasionale Botaniese Inst. geïdentifiseer		
		Spesiale handelsones		
		Woonkomponente van gemengde gebruik geboue		
		Spesifieke gebiede of terreine wat as maksimum stedelik aangewys is by wyse van 'n kaart deur die munisipaliteit voorberei		

BYLAE 2

AANPLAKBORDE

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van aanplakborde, hetsy doeltreffend of van 'n standaard ontwerp, slegs in gebiede van minimum en gedeeltelike beheer toegelaat. Daarbenewens moet aanplakborde aan die volgende vereistes voldoen:

- (a) indien die voorgestelde erf waar die aanplakbord opgerig gaan word aan 'n klas 2 of 3 pad grens, mag die aanplakbord nie minder as 5 meter van die erf grens van die eiendom geplaas word nie. Indien die voorgestelde terrein waarop 'n aanplakbord opgerig gaan word as 'n poort aangewys is, word geen

- aanplakborde binne sodanige poort toegelaat nie.
- (b) die standaardvoorwaardes vir goedkeuring wat in hierdie verordening uiteengesit word.
 - (c) nie die grenslyn van die eiendom waarop dit opgerig is, oorskry, hetsy sodanige oorskrydings in die lug of op grondvlak is nie.
 - (d) 'n minimum vryhoogte van 2,4m en 'n struktuur hê wat nie 'n maksimum hoogte van 7,5m bokant die natuurlike grondvlak oorskry nie.
 - (e) nie 'n maksimum totale grootte van 6m x 3m (18m²) oorskry nie, met dien verstande dat twee sodanige panele op enige V-vormige enkelstruktuur toegelaat word.
 - (f) tussen die hoeke van 90° en 60° tot die rigting van aankomende verkeer vertoon word.
 - (g) 'n minimum afstand van mekaar gespaseer word soos vereis in artikel 9 van hierdie verordening.
 - (h) indien dit by gesinjaleerde verkeerskruisings geplaas word, mag dit nie binne 50m van die perimeter van die kruising opgerig of vertoon word indien dit verlig is nie; en nie binne 80m van die perimeter van die kruising indien dit verlig is nie.
 - (i) enige aanplakbord wat aan die regterkant van 'n gedeelte van 'n pad opgerig word sodat sy grafika van 'n bestuurder wat aan die linkerkant van die pad ry, sigbaar is, sal geag word die reklamegeleentheid wat aan die linkerkant van die pad bestaan het, te vervang.
 - (j) 'n minimum letter- of nommer hoogte van 285mm hê.
2. Die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken sal in "bis" gemeet word. Wanneer die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken bereken word, sal die bisgewigte wat in die onderstaande tabel getoon word, gebruik word.
 3. Die totale bis in 'n voorgestelde teken mag nie 15 oorskry nie.
 4. Geen driehoek aansigtekens is toelaatbaar nie.

Elemente van die teken		Bis per element
Woorde	tot en met 4 letters	0.5
Getalle	5 - 8 letters	1.0
	meer as 8 letters	2.0
	tot en met 4 syfers	0.5
	5 - 8 syfers	1.0
Logos, simbole en grafika	meer as 8 syfers	2.0
	kleiner as 9m ²	0.5
	tussen 9 en 18m ²	1.0

tussen 18 en 27m ²	1.5
groter as 27m ²	2.0

BYLAE 3

LIGGINGSGEBONDE VRYSTAANDE- EN SAAMGESTELDE TEKENS

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van liggingsgebonde vrystaande- en saamgestelde tekens slegs in stedelike gebiede van maksimum, gedeeltelike en minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:
 - (a) word liggingsgebonde vrystaande tekens slegs in die volgende gevalle toegelaat:
 - (i) waar sakepersele 15 meter of meer van die grens van 'n padreserwe geplaas is;
 - (ii) waar dit nie redelikerwys moontlik is om gepaste tekens aan 'n gebou aan die bring nie;
 - (iii) waar sodanige teken nodig is sodat die publiek die ingang tot sakepersele kan vind; en
 - (iv) waar die bestaan van 'n vrystaande saamgestelde teken die vermenigvuldiging van tekens sal verhinder.
2. Liggingsgebonde vrystaande saamgestelde tekens mag nie 4,5 meter in hoogte oorskry nie en mag daarbenewens nie 4,5m² in totale oppervlakte oorskry nie. Hierdie beperking kan verslap word tot 'n maksimum hoogte van 7,5 meter en 'n maksimum totale oppervlakte van 10m² per kant met inagneming van die volgende faktore:
 - (a) indien sodanige verhoging die aantal afsonderlike tekens wat op enige afsonderlike straatgrens van die terrein uitkyk, verminder om sodoende die visuele impak op die omliggende omgewing te minimaliseer;
 - (b) indien meer as twee belangrike paaië die betrokke terrein nader;
 - (c) die aantal besighede wat op sodanige teken gaan adverteer;
 - (d) die aantal toegangs- of uitgangstroetes tot die betrokke terrein;
 - (e) die toepaslike sonering van die gebied rondom die betrokke terrein.
3. Diensstasie vrystaande tekens moet liggingsgebonde wees en mag slegs opgerig of vertoon word by diensstasies aangrensend aan en wat regstreeks van die openbare pad waar sodanige teken opgerig word, toeganklik is, en slegs een diensstasie vrystaande fasiliteit teken per straatgrens sal toegelaat word.
4. Diensstasie vrystaande tekens mag nie 7,5 meter in hoogte oorskry nie en mag nie uit meer as agt teken panele van 4,5m² elk in totale oppervlakte bestaan die. Hierdie beperking kan verslap word tot 'n maksimum hoogte van 16m en agt teken panele wat nie 6m² elk in totale oppervlakte oorskry nie met inagneming van die faktore genoem in item 2 hierbo. In areas van maksimum beheer is die maksimum hoogte van 4,5 meter van toepassing en 'n oppervlakte van 7,0m² aan weerskante.

BYLAE 4

ADVERTENSIES WAT AAN MURE VAN GEBOUE BEVESTIG WORD: PLAT EN UITSTEEKTEKENS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plat en uitsteektekens in alle gebiede van maksimum-, gedeeltelike- of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens, plat en uitsteektekens:

1. Word nie binne 0,6 meter van die rand van 'n pad toegelaat nie en mag ook nie tot binne 0,6m van die rand van 'n pad uitsteek nie.
2. Mag nie meer as 1,5 meter voor 'n muur uitsteek nie in die geval van 'n teken met 'n vryhoogte van meer as 7,5 meter of meer as 1m in die geval van enige vryhoogte wat minder is nie.
3. Mag nie meer as 250mm oor 'n voetpad uitsteek nie tensy sodanige teken 'n vryhoogte van meer as 2,4 meter het nie.
4. Mag nie die uitsig uit enige venster of enige ander eksterne opening van enige gebou belemmer nie en geen gedeelte van enige sodanige teken mag die oop- of toemaak van enige venster, deur of ander opening belemmer nie.
5. Mag nie 54m² in totale oppervlakte oorskry nie en nie een kwart van die algehele oppervlakte waarop hulle aangebring of geverf is, oorskry nie, watter een ook al die minste is. Daar kan van hierdie grootte beperking afgesien word op voorwaarde dat-
 - (a) 'n omgewingsimpakbeoordeling aan die munisipaliteit voorgelê word wat aandui dat geen nadelige omgewingsimpak verwag word nie;
 - (b) indien dit die voorneme is om 'n plat of uitsteekteken in 'n bewarings gebied op te rig, 'n erfenisimpakbeoordeling ingedien word wat aandui dat geen nadelige impak ten opsigte van erfenisbronne verwag word nie; en
 - (c) sodanige teken slegs grafika sal vertoon wat deur 'n paslik gekwalifiseerde konsultant ontwerp en geskep is.
6. Sal vir goedkeuring op oop gemeenskaplike grensfasades van nie-woon eiendomme oorweeg word.
7. Indien die teken op openbare fasades van enige gebou verskyn-
 - (a) so ontwerp wees dat dit 'n integrale deel van die ontwerp van die gebou word; en
 - (b) indien dit 'n derdepartyteken is, word dit slegs toegelaat indien dit doelgemaak is en onderhewig aan die vereistes van 5(a) tot (c) hierbo.

BYLAE 5

KIMTEKENS

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van kimtekens, hetsy doelgemaak of van 'n standaard ontwerp, slegs in

gebiede van minimum beheer toegelaat en daarbenewens moet kimtekens:

- (a) tot 'n maksimum totale grootte van 4,5m² beperk word, met dien verstande dat daar van hierdie groottevereiste tot 'n maksimum van 18m² afgesien kan word by ontvangs van 'n Omgewingsimpakbeoordeling wat aandui dat geen nadelige omgewingsimpak verwag word nie; en
 - (b) die uitsig van enige ander gebou nie belemmer word nie.
2. Word kimtekens langs die boonste rand van die dak van geboue van kulturele, historiese of argitektoniese belang slegs toegelaat indien dit liggingsgebonde, onverligte tekens is en uit afsonderlik uitgesnyde letters of logo's bestaan.
 3. Word die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken in "bis" gemeet; wanneer die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken bereken word, moet die bis gewigte wat in die bostaande tabel getoon word, gebruik word.
 4. Mag die totale bisse in 'n voorgestelde teken nie 15 oorskry nie.

Elemente van die teken		Bis per element
Woorde	Tot en met 4 letters	0.5m
	5 - 8 letters	1.0
Getalle	meer as 8 letters	2.0
	Tot en met 4 syfers	.5
	5 - 8 syfers	1.0
	meer as 8 syfers	2.0
Logos, simbole en grafika	kleiner as 9m ²	0.5
	tussen 9 en 18m ²	1.0
	tussen 18 en 27m ²	1.5
	groter as 27m ²	2.0

BYLAE 6

DAKTEKENS

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van daktekens in alle stedelike gebiede van beheer toegelaat behalwe gebiede wat vir residensiële doeleindes in gebiede van maksimum beheer gesoneer is. Daarbenewens:

- (a) moet die totale oppervlakte van enige dakteken wat gelykvlakkig op 'n dak van 'n gebou aangebring of daarop geverf is, nie een kwart van die algehele oppervlakte van die dak waarop dit aangebring of geverf is, oorskry nie.

(b) wanneer dit aan die onderrand van 'n dak of vertikaal halfpad op die dak van 'n gebou bevestig word, mag sodanige teken nie 1 meter in hoogte oorskry nie en sy totale oppervlakte mag nie 25% van die dakoppervlakte waaraan dit bevestig is, oorskry nie.

2. Mag 'n dakteken langs die rand van 'n dak van 'n gebou bevestig word indien sodanige teken uit 'n enkel lyn van afsonderlik, uitgesnyde letters bestaan, sonder sigbare verspanning of ondersteuning, maar dit mag nie langs meer as twee rande van sodanige dak opgerig word nie en mag nie 3.6m² in totale oppervlakte (6 x 0.6m) oorskry nie; met 'n maksimum hoogte van 1 meter.

BYLAE 7

TEKENS OP 'n VERANDA, BALKON, SONDAK, STEUNKOLOMME, PILARE EN PALE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en/of vertoning van tekens op 'n veranda, balkon, sondak, steunkolomme, pilare en pale in alle gebiede van beheer toegelaat op voorwaarde dat hulle ook aan die volgende voorwaardes voldoen:

1. Geen sodanige teken word op of oor argitektoniese kenmerke van geboue toegelaat nie.
2. Sodanige tekens kan plat op 'n borswerings muur, balustrade of reling van 'n veranda of balkon, balk of fassie van 'n veranda of balkon aangebring of geverf word.
3. Die teken mag nie 1 meter in hoogte oorskry nie of bokant of onder elke end van die oppervlakte waarop dit aangebring is, uitsteek nie, of meer as 250mm voor die oppervlakte waarop dit aangebring is of oor 'n pad of binne 0,6m van die rand van 'n pad uitsteek nie.
4. Sodanige teken kan plat op steunkolomme, pilare en pale aangebring of geverf word. In hierdie verband mag geen teken meer as 50mm voor die oppervlakte waarop dit aangebring is, uitsteek nie en mag ook nie verby enige van die eindpunte van sodanige kolom, pilaar of paal uitsteek nie. Tekens wat plat op nie-reghoekige steunstrukture aangebring word, moet gerond wees om by die vorm van sodanige struktuur te pas.
5. Slegs een teken per kolom, pilaar of paal sal toegelaat word.
6. Sodanige teken wat onder die dak van 'n veranda, sondak of die vloer van 'n balkon opgehang word, mag nie 1,8 meter in lengte of 600mm in hoogte oorskry nie.
7. Elke sodanige teken moet reghoekig tot die boulyn wees.
8. Geen tekens wat onder 'n sondak opgehang word mag verby die eksterne rand van die sondak of veranda waaraan dit bevestig is, uitsteek nie.
9. Alle hangtekens moet 'n onbelemmerde hoogte van 2,4 meter hê.
10. Tekens op die dak van 'n veranda, sondak of balkon, met uitsondering van die

hoofdak van 'n gebou, moet uit 'n enkellyn van vrystaande, afsonderlik uitgesnyde silhoeëtletters sonder sigbare verspanning of enige ander sigbare ondersteuningsmiddels bestaan en mag nie langs meer as twee rande van sodanige dak van 'n veranda of balkon opgerig word nie.

BYLAE 8

TEKENS OP GRENSMURE EN HEININGS EN OP BOUTERREIN SKUTTINGS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en of vertoning van tekens op grens mure en heinings slegs vir liggingsgebonde tekens in stedelike gebiede van maksimum, minimum of gedeeltelike beheer toegelaat en daarbenewens-

1. In stedelike gebiede van maksimum en gedeeltelike beheer, kan die munisipaliteit 'n aansoek om 'n liggingsgebonde teken teen 'n grensmuur aan te bring, slegs goedkeur indien die teken in die muur ingekeep word of uit afsonderlike, onverligte, uitgesnyde letters of simbole bestaan wat plat op sodanige muur aangebring word en nie meer as 50mm van die voorkant van sodanige muur uitsteek nie.
2. In gebiede van minimum beheer, kan die munisipaliteit die volgende goedkeur:
 - (a) 'n aansoek om 'n liggingsgebonde teken plat op 'n grensmuur aan te bring slegs indien dit nie meer as 50mm van die voorkant van sodanige muur uitsteek nie; en
 - (b) 'n aansoek om 'n liggingsgebonde plat teken met 'n maksimum grootte van 0,5m² op die permanente heining van 'n erf aan te bring.
3. Moet derdeparty- en liggingsgebonde reklame op bouterreinskuttings en heinings aan die volgende voorwaardes voldoen:
 - (a) enige afsonderlike teken mag nie 'n vertikale afmeting van 3 meter en 'n totale oppervlakte van 18m² oorskry nie en in die geval van konstruksieterrein bedekking moet die grafika voldoen aan die vereistes van die Reklamestandaarde Vereniging van Suid-Afrika.
 - (b) enige sodanige teken mag nie meer as 100mm voor die skutting of heining waarop dit aangebring word, uitsteek nie;
 - (c) dit mag nie in gebiede van maksimum en gedeeltelike beheer verlig word nie; en
 - (d) geen reklame mag op bouterreinskuttings en heinings wat binne die gesigsveld van motoriste by gesinjaleerde kruisings is, opgerig word nie.

BYLAE 9

PLAKKATE MET HOOFOPSKRIFTE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plakkate met hoofopskrifte in alle gebiede behalwe natuurlike en landelike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag plakkate met hoofopskrifte nie 0,9m x 0,6m in oppervlakte oorskry nie.
2. Mag die kommersiële inhoud van die plakkaat nie 20% van die oppervlakte van die plakkaat oorskry nie en die kommersiële letters mag nie groter as die hoof letterwerk in die res van die plakkaat wees nie.
3. Mag die plakkate aan munisipale elektriese ligpale bevestig word slegs op die plekke wat deur die munisipaliteit vir hierdie plakkate goedgekeur is.
4. Plakkate mag nie aan verkeerseinpale, of ander pale waarop verkeerstekens aangebring is of wat vir enige ander doel opgerig is of enige ander straatuitrusting, muur, heinings, bome, rotse of ander natuurlike verskynsels bevestig word nie.
5. Mag plakkate met hoofopskrifte nie op munisipale elektriese ligpale geplak word nie maar moet op 'n bord gemonteer word en met sterk tou of plastiese bind bande stewig vasgemaak word tensy 'n permanente raam vir hierdie doel goedgekeur is.
6. Word slegs een plakkaat met hoofopskrifte per paal toegelaat, ongeag watter koerantgroep dit is.
7. Moet daar streng aan die aantal plakkate asook die aangewese gebiede vir die vertoning van plakkate met hoofopskrifte soos deur die munisipaliteit goedgekeur, voldoen word.
8. Moet alle “spesiale gebeurtenis”- plakkate aan die volgende voldoen:
 - (a) die naam van die koerant groep, die “spesiale gebeurtenis” en die datum van die “spesiale gebeurtenis” moet op die plakkate in letters wat nie minder as 50mm in hoogte is nie, verskyn.
 - (b) die plakkate vir spesiale gebeurtenisse mag nie meer as 7 dae voor die datum van die gebeurtenis vertoon word nie en moet binne 24 uur van die datum van die gebeurtenis wat op die plakkaat verskyn, verwyder word.
9. Moet plakkate met hoofopskrifte en hulle hegstukke op 'n daaglikse grondslag verwyder word, by versuim waarvan die plakkate op die koerantgroep se koste in ooreenstemming met die standaardtarief vir die verwydering van plakkate verwyder sal word.
10. Kan die munisipaliteit die koste vir die verwydering van ongemagtigde plakkate en die herstel van die oppervlakte waarvan sodanige plakkate verwyder is, van die persoon of persone wat vir die vertoning van sodanige plakkate verantwoordelik is, of die betrokke koerantgroep, verhaal.
11. Mag die munisipaliteit enige plakkaat wat strydig met die bogenoemde voorwaardes vertoon word, verwyder.
12. Mag enige plakkaat wat nie op 'n daaglikse grondslag verwyder word nie of 'n plakkaat wat met 'n “spesiale gebeurtenis” met die vervaldatum bedoel in item 8(b) verband hou, deur die munisipaliteit verwyder word.
13. Is die vertoning van ongemagtigde plakkate onwettig en die munisipaliteit mag sodanige plakkate verwyder.

14. Mag die munisipaliteit die koste wat by die verwydering van ongemagtigde plakkate betrokke is, bepaal.
15. Moet aansoek om toestemming deur elke koerantgroep om sodanige plakkate te vertoon op 'n jaarlikse grondslag gedoen word onderhewig aan 'n jaarlikse geld per koerantgroep.
16. Moet elke koerantgroep wie plakkate wil aanbring jaarliks 'n deposito betaal waarteen 'n koste vir die verwydering van enige plakkaat wat strydig met die verordening is, gehef sal word. In die geval waar die deposito verbruik is, moet toestemming om sodanige plakkaat te vertoon, teruggetrek word totdat 'n verdere deposito by die munisipaliteit ingedien is.

BYLAE 10

PLAKKATE, BANIERE, VLAE EN BALLONNE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plakkate, baniere en vlae ander dan dié genoem in Bylae 11, of ballonne in alle gebiede toegelaat behalwe in natuurlike- en landelike gebiede en gebiede van maksimum beheer. Daarbenewens:

1. Word die vertoning van plakkate, baniere, vlae en ballonne op enige brug of oor enige openbare pad verbied, en langs enige pad wat deur die munisipaliteit aangewys word, tensy spesifieke toestemming van die munisipaliteit verkry is.
2. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie so bevestig word dat dit verbygaande voetgangers of voertuigverkeer belemmer of 'n gevaar vir hulle inhou nie.
3. Mag geen banier, of vlag-tipe banier groter as 5m² wees nie en mag geen vlag groter wees as 2m² nie; verder mag geen vlagpaal die toepaslike hoogtebeperking van die sonering van die perseel oorskry nie tot 'n maksimumhoogte van 8 meter bo die natuurlike grondvlak, gemeet direk onder die vlagpaal nie.
4. Mag geen plakkaat, banier, vlag of ballon binne 30 meter van enige padverkeersteken of verkeersein vertoon word nie.
5. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie aan bome, verkeer seinpale, elektriese of diensowerheidsdistribusiekaste, of ander pale wat verkeerstekens dra, rotse, ander natuurlike verskynsels, straat uitrusting of ander munisipale eiendom bevestig word nie.
6. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie op so 'n wyse bevestig word dat hulle ander besighede of organisasies op 'n onregverdige wyse sal benadeel of enige goedgekeurde bestaande advertensies sal belemmer nie.
7. Sal slegs een banier per perseel toegelaat word tensy die munisipaliteit se skriftelike toestemming vir meer as een banier verkry word.
8. (i) 'n Maksimum van 5 vlagpale bevattende nasionale vlae mag opgerig word op die perseel van 'n verblyfonderneming op 'n enkelresidensiële perseel;
9. Onderhewig aan die bepalings van paragraaf 4 mag 'n maksimum van drie vlae vertoon word waarop die naam, korporatiewe simbool of die aard van die besigheid

op die perseel waarop dit vertoon word, aangedui word.

10. Plakkate, baniere, vlae en balonne wat in 'n toestand van verval is mag nie vertoon word nie en moet op kennisgewing van die munisipaliteit verwyder word.

BYLAE 11

PLAKKATE, BANIERE EN VLAE IN OPENBARE PAAIE EN OPENBARE PLEKKE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening word die oprigting of vertoning van plakkate, baniere of vlae in openbare paaie en plekke in alle gebiede van beheer toegelaat behalwe natuurlike en landelike gebiede van maksimum beheer.

Daarbenewens-

1. Sal goedkeuring vir derdeparty reklame op plakkate, baniere, vlae en ballonne slegs vir 'n funksie of byeenkoms vir godsdienstige, opvoedkundige, maatskaplike welsyns-, dierewelsyns-, sport-, burgerlike en kulturele doeleindes verleen word, of aan 'n funksie of byeenkoms wat met 'n Munisipale, Provinsiale of Parlementêre verkiesing of referendum verband hou. Die vertoning van sodanige baniere moet aan die munisipaliteit se standaard voorwaardes met betrekking tot die vertoning van baniere soos hieronder uiteengesit, voldoen.
2. Moet die naam van die gasheer organisasie, die datum en plek van die funksie in letters van nie minder nie as 50 mm in hoogte op die materiaal verskyn.
3. Plakkate, baniere en vlae mag slegs opgerig word om die byeenkoms te adverteer en die naam of embleem van die borg mag nie meer as 20% van die oppervlakte van die materiaal beslaan nie.
4. Die munisipaliteit mag 'n tarief hef om die koste te dek vir die verwydering van materiaal wat sonder die goedkeuring van die munisipaliteit onder die hand van 'n gemagtigde amptenaar uitgereik is.
5. Plakkate, baniere en vlae mag nie meer as 14 dae voor die datum van die funksie/byeenkoms vertoon word nie en moet binne 2 dae vanaf die datum van die funksie of die laaste dag daarvan, soos van toepassing, verwyder word.
6. Plakkate met 'n maksimum afmeting van 80 cm x 50 cm moet op 'n bord gemonteer word en met sterk tou of plastiek bindstukke stewig vasgemaak word en op so 'n wyse vasgemaak word dat dit nie die pale waaraan dit geheg word beskadig nie. Geen bindmateriaal met 'n metaal inhoud word toegelaat nie.
7. Plakkate, baniere en vlae uitgesonderd verkiesingsplakkate en vlae, mag slegs in die strate of plekke soos deur die munisipaliteit aangedui, aangebring word en mag nie in residensiële gebiede en op brûe aangebring word nie. Geen politieke baniere word toegelaat nie.
8. Slegs een plakkaat per organisasie mag teen elke tweede straatlig paal opgerig word.
9. Plakkate moet op 'n eenvormige hoogte van ongeveer 2 m opgerig word.
10. Geen plakkate, baniere of vlae mag op bome, middelmannetjies,

verkeerstekens, verkeerseine, bestaande advertensie tekens of teen enige ander munisipale eiendom of oor brandkraan-aanduidings tekens aangebring word nie.

11. Geen plakkaat, banier of vlag mag binne 30 meter van enige padverkeerstekens of verkeersein vertoon word nie.

12. Alle heg materiaal moet saam met die plakkaat verwyder word.

13. Die munisipaliteit mag enige aanstootlike of stukkende plakkate, baniere of vlae en wat in die mening van die munisipaliteit 'n verkeersgevaar veroorsaak, verwyder.

14. Die munisipaliteit word gevrywaar teen enige eise wat as gevolg van die vertoon van plakkate, baniere of vlae ingestel mag word.

15. Die vertoning van plakkate, baniere en vlae uitsluitlik vir kommersiële reklame word nie toegelaat nie, met dien verstande dat plakkate, baniere en vlae wat met 'n sport, die kunste of 'n kulturele gebeurtenis verband hou, toegelaat kan word ten spyte daarvan dat dit n kommersiële elemente bevat. Die kommersiële element mag nie 20% van die oppervlakte van die plakkate, baniere of vlae oorskry nie.

16. Organisasies of persone wat goekeuring verkry het om plakkate of vlae op te rig moet 'n deposito betaal soos deur die munisipaliteit bepaal, wat die persoon die reg gee om die plakkate vir 'n maksimum van 14 dae of sodanige ander tydperk wat deur die munisipaliteit bepaal word, te vertoon. Geen plakkaat of vlag mag sonder dat sodanige deposito betaal is vertoon word nie.

17. Die munisipaliteit mag alle plakkate, baniere en vlae verwyder of die applikant versoek om dit te verwyder indien die bogenoemde voorwaardes nie aan voldoen word nie.

18. Plakkate, baniere of vlae wat nie teen die vervaldatum verwyder is nie, mag deur die munisipaliteit verwyder word met verbeuring van die deposito betaal.

19. Baniere sal deur die munisipaliteit opgerig en verwyder word teen betaling van tariewe soos van tyd tot tyd goedgekeur, en die banier moet aan die spesifikasies voldoen soos deur die munisipaliteit voorgeskryf.

BYLAE 12

EIENDOMSAGENT TEKENS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van eiendomsagent tekens in alle gebiede behalwe natuurlike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Eiendomsagent tekens mag nie vertoon word alvorens skriftelike goedkeuring verkry is vir 'n enkel- of meervoudige mandaat van die eienaar van die perseel waarop sodanige tekens opgerig staan te word.

2. Mag "skouhuistekens" slegs van 12:00 op Vrydag tot 20:00 op Sondag vertoon word of op Donderdae en Maandae waar die Vrydag volgende op die Donderdag of die Maandag of beide sodanige dae openbare vakansiedae is.

3. Mag eiendomsagent tekens nie aan bome, verkeerseinpale, straat pale of ander pale

wat verkeerstekens dra, mure, heinings, rotse, ander natuurlike verskynsels of verfraaide gebiede, straatuitrusting of ander munisipale eiendom bevestig word tensy sodanige ander vertoning skriftelike deur die munisipaliteit gemagtig word.

4. Moet die bewoording “Op Skou”, “Toon huis”, “Toon woonstel” of “Toon erf” met die agentskap se naam en rigtingpyltjie op elke teken vertoon word.
5. Kan tekens op penne vertoon word deur ‘n ontwerp te gebruik wat deur die munisipaliteit goedgekeur is. Eiendomsagent tekens mag nie op beton-, voormengsel- of geplaveide oppervlaktes vertoon word nie. Die penne mag nie dieper as 15cm in die grond ingedryf word nie.
6. Mag eiendomsagent tekens nie 0,3m² in totale oppervlakte oorskry nie.
7. ’n Maksimum van een “Te Koop” teken per eiendomsagentskap mag ’n op ‘n enkeresidensiële perseel vertoon word, behalwe op ‘n hoekerf, waar twee tekens vertoon mag word; met dien verstande verderdat ’n maksimum van ses “Te Koop” tekens tegelykertyd op sodanige perseel vertoon mag word.
8. Mag eiendomsagent tekens nie langs uitsigpaaie of enige brug, in ‘n openbare park of openbare oopruimte vertoon word nie.
9. ’n Maksimum van 10 rigtingstekens per toonhuis/-woonstel/-erf mag langs klas 2 of 3 paaie vertoon word, met uitsluiting van paaie bedoel in item 7 hierbo.
10. Mag geen eiendomsagent teken ‘n padverkeersteken belemmer nie.
11. Mag geen eiendomsagent teken op middeleilande vertoon word nie.
12. Mag geen eiendomsagent teken op so ‘n wyse opgerig word dat enige gedeelte daarvan nader as 1,5m van ‘n straatrand is nie.
13. Moet rigtingaanwyser slegs langs hoofroetes vertoon word wat die kortste roete van ‘n hoofweg na die eiendom is.
14. Mag geen eiendomsagent tekens op enige geteerde gedeeltes van sypaadjies opgerig word nie.
15. Moet “Verkoop”- / “Te Koop”- / “Te Huur”- tekens gelykvlakkig teen die heining of muur van die eiendom opgerig word.
16. Kan “Verkoop” tekens gelykvlakkig teen die heining of muur van ‘n eiendom vir ‘n maksimum tydperk van twee weke vertoon word.
17. Mag geen tekens wat enigiets anders as eiendom te koop aandui, deur eiendomsagente of agentskappe opgerig of vertoon word nie.
18. Moet elke eiendomsagentskap op ‘n jaarlikse grondslag aansoek doen om toestemming om eiendomsagent tekens te vertoon en goedkeuring is onderhewig aan betaling van ‘n jaarlikse geld ooreenkomstig die munisipaliteit se Skedule van Tariewe.
19. Die munisipaliteit mag ’n deposito vereis waarteen die koste vir die verwydering van enige teken wat strydig met die verordening is, gehef sal word. In die geval waar die genoemde deposito verbruik is sal toestemming om sodanige teken te vertoon, teruggetrek word totdat ‘n verdere deposito aan die munisipaliteit betaal is.
20. Is enige eiendomsagent teken wat onwettig of in stryd met die bepaling van hierdie Bylae opgerig word, onderhewig aan ‘n koste deur die munisipaliteit; in geval die teken nie deur die munisipaliteit verwyder word nie, mag fotografiese bewys van

die onwettige teken deur die munisipaliteit verkry word alvorens die bedoelde koste gehef word.

BYLAE 13

LOS DRAAGBARE TEKENS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van los draagbare tekens in gebiede van minimum en gedeeltelike beheer asook aangewese gebiede binne stedelike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag los draagbare tekens nie in 'n padreserwe of in openbare oopruimtes sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit toegelaat word nie.
2. Kan die munisipaliteit los draagbare tekens wat sonder die munisipaliteit se goedkeuring in 'n padreserwe of op eiendom in die munisipaliteit se besit geplaas word, verwyder en daarop beslag lê. Eienaars kan hulle tekens by betaling van die voorgeskrewe tarief soos deur die munisipaliteit bepaal terugkry, welke bedrag gebruik sal word om die koste van verwydering, bewaring en vervoer te dek.
3. Die volgende kriteria sal van toepassing wees ten opsigte 'n aansoek ingevolge item 1 :
 - (a) dit nie 'n gevaar ten opsigte van veiligheid vir die publiek inhou nie;
 - (b) dit nie die publiek vanweë die fisiese grootte of die ligging van die teken, belemmer of verontrief nie;
 - (c) dit nie ander handelaars onregverdig benadeel nie;
 - (d) dit, of die voorgestelde aantal daarvan, nie aan die aantreklikheid van die plaaslike straatlandskap of plaaslike omgewing afbreuk doen nie;
 - (e) dit alleenlik gebruik word om die naam van die besigheid, goedere of dienste te koop vanaf die adverteerder se perseel, te adverteer.
 - (f) die maksimum afmetings daarvan 1,2m (hoog) x 0,6m (wyd) is;
 - (g) dit direk voor die adverteerder se perseel geplaas word, met dien verstande dat daar aan die bogenoemde kriteria voldoen word; en
 - (h) 'n minimum onbelemmerde looppad wydte van 1,8 meter aangrensend aan die teken oop gehou word en 2,5 meter in die sentrale sakekern en sypaadjies met hoë voetganger volume.
4. Kan die munisipaliteit gebiede in die padreserwe of op munisipale eiendom afbaken vir los draagbare tekens, waar aansoekers dan die goedgekeurde los draagbare teken gedurende gewone handelsure kan plaas. Die teken moet buite die gewone handelsure verwyder word en bewaar word waar dit nie deur die publiek gesien kan word nie.
5. Kan die munisipaliteit tariewe hef vir die vertoning van los draagbare tekens, welke tariewe vooruit betaalbaar sal wees vir 'n maksimum tydperk van ses maande.
6. Moet aansoekers die munisipaliteit teen enige eise vir derde partye wat weens die

plasing van los draagbare tekens in die padreserwe of op munisipale eiendom mag ontstaan, vrywaar.

7. Ondanks die bogenoemde, kan die munisipaliteit los draagbare teken(s) verwyder en daarop beslag lê indien die aansoeker enige van die bogenoemde voorwaardes oortree.

BYLAE 14

LUGTEKENS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van lugtekens slegs in stedelike gebiede van gedeeltelike of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag geen lugtekens wat aan enige gebou of struktuur bevestig is teen 'n hoogte van meer as 45m van die oppervlakte wat vanaf die grondvlak gemeet word, vertoon word nie.
2. Mag lugtekens nie bokant 'n openbare pad vertoon word nie.

BYLAE 15

TRANSITO - REKLAME

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van transitoreklame slegs in stedelike gebiede van gedeeltelike of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Word die parkering van 'n transitoteken wat van 'n openbare pad of 'n openbare plek vir die doel van derdeparty reklame sigbaar is, verbied behalwe indien dit op 'n aangewese reklameterrein vertoon word wat ingevolge hierdie verordening goedgekeur is.
2. Moet transitotekens wat op private eiendom vir stoordoeleindes geparkeer word, so geplaas word dat dit nie van 'n straat of openbare plek sigbaar is nie.
3. Mag die tekenpaneel of gedeelte van die voertuig wat vir transitoreklame gebruik word nie 'n kumulatiewe totaal van 18m² in gebiede van gedeeltelike beheer oorskry nie, welke grootte tot 'n maksimum grootte van 36m² in gebiede van minimum beheer verhoog kan word.
4. Kan die munisipaliteit terreine in gebiede van gedeeltelike en minimum beheer vir transitoreklame aanwys en sodanige terreine adverteer.
5. Ondanks enige bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing enige ongemagtigde transitoteken van munisipale eiendom

verwyder, en in die geval van ongemagtigde transitoriekame op private eiendom, kan die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening 'n kennisgewing vir die verwydering beteken.

6. Moet transitoriekame op die grond by die plek waar dit geparkeer word, vasgemaak word.

BYLAE 16

TEKENS OP MUNISIPALE GROND OF GEBOUE

1. Geen teken mag op grond in munisipale besit opgerig word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.
2. Die volgende spesifieke voorwaardes en kriteria sal geld ten opsigte van tekens soos vermeld in (a) tot (c) hieronder:

(a) Kommersiële geborgde tekens, behalwe dié bedoel in artikel 13(10)

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin daar beoog word om 'n kommersiële geborgde teken op munisipale grond op te rig, en onderhewig aan die nakoming van al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit 'n kommersiële geborgde teken vir goedkeuring onderhewig aan die volgende oorweeg-

- (i) openbare of gemeenskaplike behoeftes of doelwitte moet deur die munisipaliteit geïdentifiseer word of aanvaar word en indien sodanige behoeftes geheel en al of gedeeltelik aangespreek kan word deur vergunnings aan spesifieke persone vir die oprigting van kommersiële geborgde tekens toe te staan, kan die munisipaliteit publieke insette vir sodanige openbare of gemeenskapsbehoeftes of doelwitte en die reklamegeleentheid wat daarmee verband hou, aanvra.
- (ii) ten einde sodanige openbare of gemeenskapsbehoeftes of doelwitte te identifiseer, sal die munisipaliteit of ander belangstellende owerhede geraadpleeg word voordat die voorstelle aangevra word, ten einde die voorwaardes, kriteria en beperkings ten opsigte van sodanige reklame te bepaal.
- (iii) die munisipaliteit se Voorsieningskanaal Beleid sal toegepas word.
- (iv) dat enige voorstel op die volgende basis beoordeel word-
 - (aa) voldoening aan die beginsels van hierdie verordening nagekom word;
 - (bb) die ontwerpbydrae;
 - (cc) die beste gemeenskapsvoordeel wat dit bied;;
 - (dd) die kreatiwiteit en openbare veiligheid;
 - (ee) die permanensie van die bydrae tot die gemeenskapsdoelwit of behoefte; en
 - (ff) die verhalingskoste oor die oprigtingstydperk van die teken in teenstelling met die grootste reklamegeleentheid of finansiële

voordeel.

(v) wanneer bydraes in goedere deur die munisipaliteit verhaal moet word, sal 'n omrekening daarvan tot 'n geldelike bydrae tot die munisipaliteit se inkomstebasis bepaal word.

(vi) die munisipaliteit as grondeienaar, behou die reg om nie met enige voorstel voor die finale goedkeuring daarvan voort te gaan nie en die uitnodiging vir voorstelle, in enige opsig, sal nie as 'n besluit deur die munisipaliteit beskou word om met die oprigting van 'n teken ten opsigte van 'n spesifieke terrein voort te gaan nie.

(vii) wanneer dit aanvaar is, moet enige teken wat ingevolge hierdie Bylae opgerig gaan word, die onderwerp wees van 'n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipaliteit as grondeienaar en die persoon wat vir die oprigting van die teken verantwoordelik is.

(b) Geborgde Tekens

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin sodanige teken op grond in munisipale besit opgerig gaan word en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van die verordening, kan die munisipaliteit 'n geborgde teken vir goedkeuring oorweeg op voorwaarde dat:

- (i) skriftelike besonderhede verstrekkend word wat die erkende gemeenskapsdoelwit wat deur die oprigting of vertoning van die voorgestelde teken bevorder sal word, duidelik aandui;
- (ii) tekens met 'n politieke inhoud nie toegelaat sal word nie;
- (iii) nie meer as 5% van die totale oppervlakte van die teken vir derdepartyreklame gebruik word nie;
- (iv) die maksimum grootte van enige sodanige teken 6m x 3m is, met dien verstande dat waar 'n V-vormige teken voorgestel word sy maksimum grootte nie twee panele van 6m x 3m elk sal oorskry nie;
- (v) aansoeke vir die oprigting van aanplakborde ingevolge hierdie item aan die vereistes soos in Bylae 2 uiteengesit, voldoen;
- (vi) geen teken wat ingevolge hierdie item opgerig word binne 5 meter van 'n eiendom se grenslyne geleë is nie.

(c) Nie-winsgewende-instansie tekens

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin 'n teken opgerig gaan word en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit die oprigting van 'n teken deur of ten bate van 'n nie-winsgewende liggaam oorweeg onderhewig aan nakoming van die vereistes wat in Bylae 17 hiervan uiteengesit word.

BYLAE 17

**TEKENS WAT DEUR OF TEN BATE VAN NIE-WINSGEWENDE
LIGGAME OPPERIG WORD**

1. Nieteenstaande die gebied van beheer waarin 'n teken deur of ten bate van 'n nie-winsgewende liggaam opgerig gaan word, en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sodanige teken vir goedkeuring oorweeg onderhewig aan die volgende:

- (a) skriftelike besonderhede van die gasheer nie-winsgewende liggaam rakende die aard en omvang van die ondersteuning wat na aanleiding van die oprigting of vertoning van die teken ontvang sal word, aan die munisipaliteit verstrekkend word tesame met die ander inligting wat in gemelde artikel 3 van die verordening uiteengesit word;
- (b) die omvang van betrokkenheid van voorheen benadeelde gemeenskappe, klein sake, werkskepping en bemagtiging by enige voorstel in ag geneem word;
- (c) dat enige voorstel op die volgende basis beoordeel word:
 - (i) voldoening aan die beginsels van hierdie verordening;
 - (ii) die ontwerpbydrae;
 - (iii) die beste gemeenskapsvoordeel wat dit bied;
 - (iv) die kreatiwiteit en openbare veiligheid; en
 - (v) die permanensie van die bydrae tot die gemeenskapsdoelwit of behoefte in teenstelling met die grootste reklame geleentheid of finansiële voordeel.
- (d) indien daar voorgestel word dat die genoemde teken op munisipale grond opgerig moet word;
 - (i) moet die munisipaliteit die voorstel oorweeg;
 - (ii) behou die munisipaliteit as grondeienaar die reg om nie met enige voorstel voor die finale goedkeuring daarvan voort te gaan nie;
 - (iii) indien dit aanvaar is, moet 'n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipaliteit, die persoon wat vir die oprigting van die teken verantwoordelik is en die nie-winsgewende liggaam aangegaan word:
- (e) Daarbenewens is die volgende voorwaardes van toepassing:
 - (i) tekens met 'n politieke inhoud sal die toegelaat word nie;
 - (ii) die maksimum grootte van enige sodanige teken is 6m x 3m, met dien verstande dat waar 'n V-vormige teken voorgestel word sy maksimum grootte nie twee panele van 6m x 3m elk oorskry nie;
 - (iii) aansoeke vir die oprigting van aanplakborde ingevolge hierdie item moet aan die vereistes soos uiteengesit in Bylae 2 voldoen;
 - (iv) geen teken wat ingevolge hierdie item opgerig word mag binne 5 meter van 'n eiendom se grenslyne geleë wees nie;
 - (v) die naam van die nie-winsgewende liggaam moet op die teken met 'n maksimum letterhoogte van 300mm vertoon word;
 - (vi) al die partye wat deur die oprigting of vertoning van sodanige teken geraak word, moet geleentheid gegee word om insette te lewer;
 - (vii) die munisipaliteit kan vereis dat 'n omgewingsimpakbeoordeling of verkeersimpak- of erfenisimpakbeoordeling ooreenkomstig sy riglyne daarvoor, ingedien moet word; en

(viii) nie meer as twee afsonderlike tekens van 6m x 3m elk sal toegelaat word nie, of anders, een V-vormige teken met 'n maksimum grootte van twee panele van 6m x 3m elk op enige spesifieke eiendom. Daarbenewens sal slegs een teken per straatfront toegelaat word.